

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, XXX г.
[...] (2021) XXX draft

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

Насоки за държавна помощ за рибарството и аквакултурите

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

Насоки за държавна помощ за рибарството и аквакултурите

СЪДЪРЖАНИЕ

ЧАСТ I	3
ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ	3
Глава 1	3
1. Въведение	3
Глава 2	6
2. Приложно поле, задължение за уведомяване и определения	6
2.1. Приложно поле на настоящите насоки и въздействие на ЕФМДРА	6
2.1.1 Приложно поле	6
2.1.2 Помощ за други мерки	7
2.1.3 Ефектът от Регламент (ЕС) 2021/1139	8
2.2. Хоризонтални и други инструменти за помощ, приложими за сектора на рибарството и аквакултурите	9
2.3. Помощ за категориите мерки, обхванати от регламенти за групово освобождаване	10
2.4. Задължение за уведомяване	10
2.5. Определения	12
Глава 3	13
3. Общи принципи за оценка	13
3.1. Първо условие: помощта да улеснява развитието на стопанска дейност	15
3.1.1. Подпомагана стопанска дейност	15
3.1.2. Стимулиращ ефект	15
<i>Допълнителни условия за инвестиционна помощ, за която се изисква индивидуално уведомление</i>	<i>17</i>
3.1.3. Липса на нарушение на съответните разпоредби и общи принципи на правото на Съюза	18
3.2. Второ условие: помощта не засяга по неблагоприятен начин условията на търговия до степен, която противоречи на общия интерес	19
3.2.1. Необходимост от държавна намеса	19
3.2.2 Целесъобразност на помощта	20
<i>Целесъобразност сред различните форми на помощ</i>	<i>20</i>

3.2.3. Пропорционалност на помощта	21
Максимални интензитети на помощта и максимални размери на помощта.....	21
Допълнителни условия за инвестиционна помощ, за която се изисква индивидуално уведомление, и за инвестиционна помощ за големи предприятия по схеми, за които е подадено уведомление	22
Натрупване на помощ	23
3.2.4. Прозрачност	24
3.2.5. Неоправдани отрицателни ефекти върху конкуренцията и търговията	25
Схеми за инвестиционна помощ за преработването и предлагането на пазара на продукти от риболов и аквакултури	26
Инвестиционна помощ, за която се изисква индивидуално уведомление, за преработването и предлагането на пазара на продукти от риболов и аквакултури	27
3.2.6. Съпоставка на положителните и отрицателните ефекти на помощта (сравнителен тест)	29
ЧАСТ II.....	30
КАТЕГОРИИ ПОМОЩИ	30
Глава 1	30
ПОМОЩ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКОВЕ И КРИЗИ	30
1.1. Помощ за възстановяване на щети, причинени от природни бедствия или други извънредни събития	30
1.2. Помощ за възстановяване на щети, причинени от неблагоприятни метеорологични условия и явления	33
1.3. Помощ за разходите за предотвратяване, контрол и изкореняване на болести по животните в аквакултурите и срещу заразяване с инвазивни чужди видове, които засягат Съюза, и инвазивни чужди видове, които засягат държава членка	35
Глава 2	39
ПОМОЩ В НАЙ-ОТДАЛЕЧЕНИТЕ РЕГИОНИ.....	39
2.1. Оперативна помощ в най-отдалечените региони.....	39
2.2. Помощ за обновяване на риболовния флот в най-отдалечените региони	39
ЧАСТ III	41
ПРОЦЕДУРНИ ВЪПРОСИ	41
1. Максимална продължителност на схемите за помощ и оценка	41
2. Прилагане на насоките	42
3. Предложения за подходящи мерки	43
4. Докладване и мониторинг	43
5. Преразглеждане	43

ЧАСТ I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Глава 1

1. ВЪВЕДЕНИЕ

- (1) Съгласно член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз („ДФЕС“) „освен когато е предвидено друго в Договорите, всяка помощ, предоставена от държава членка или чрез ресурси на държава членка, под каквато и да било форма, която нарушава или заплашва да наруши конкуренцията чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на някои стоки, доколкото засяга търговията между държавите членки, е несъвместима с вътрешния пазар“. Въпреки че в ДФЕС се установява принципът, че държавната помощ е забранена, в някои случаи такава помощ може да бъде съвместима с вътрешния пазар въз основа на член 107, параграфи 2 и 3 от ДФЕС.
- (2) В съответствие с член 107, параграф 2, буква б) от ДФЕС, помощ, отпусната за възстановяване на щетите, причинени от природни бедствия или други извънредни събития, е съвместима с вътрешния пазар. Второ, въз основа на член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС Комисията може да счита за съвместима с вътрешния пазар държавната помощ за улесняване развитието на сектора на рибарството и аквакултурите, доколкото тази помощ не засяга по неблагоприятен начин условията на търговия до степен, която противоречи на общия интерес. Трето, помощта за насърчаване на икономическото развитие на региони, където жизненото равнище е необичайно ниско или където има високо равнище на непълна заетост, както и на регионите, посочени в член 349 от ДФЕС, като се вземе предвид структурната, икономическата и социалната ситуация в тях, може да се счита за съвместима с вътрешния пазар съгласно член 107, параграф 3, буква а) от ДФЕС.
- (3) В настоящите насоки Комисията определя условията и критериите, при които помощ за сектора на рибарството и аквакултурите ще се счита за съвместима с вътрешния пазар. Що се отнася до помощта, предоставена съгласно член 107, параграф 2, буква б) от ДФЕС, в настоящите насоки се определят условията, при които мярка, представляваща помощ за възстановяване на щетите, причинени от природни бедствия или други извънредни събития, е съвместима с вътрешния пазар. Комисията установява също критериите, по които се определят областите, отговарящи на условията по член 107, параграф 3 от ДФЕС и могат да се считат за съвместими с вътрешния пазар.
- (4) Държавната помощ за улесняване на икономическото развитие на сектора на рибарството и аквакултурите е част от по-широката обща политика в областта на рибарството, създадена с Регламент (ЕС) № 1380/2013 на Европейския парламент и на Съвета¹ (ОПОР). В рамките на тази политика

¹ Регламент (ЕС) № 1380/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно общата политика в областта на рибарството, за изменение на регламенти (ЕО) № 1954/2003 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и за отмяна на регламенти (ЕО) № 2371/2002 и (ЕО) № 639/2004 на Съвета и Решение 2004/585/ЕО на Съвета (ОВ L 354, 28.12.2013 г., стр. 22).

Съюзът осигурява финансова подкрепа за сектора на рибарството и аквакултурите чрез Регламент (ЕС) 2021/1139 на Европейския парламент и на Съвета², с който е създаден Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА). Социалното и икономическото въздействие на държавната помощ е едно и също, независимо дали се финансира (дори частично) от бюджета на Съюза или от държава членка. С оглед на това Комисията счита, че е необходимо да се осигури последователност и съгласуваност между нейната политика на контрол върху държавната помощ и подкрепата, която се предоставя в рамките на ОПОР и чрез ЕФМДРА. Когато прилага и тълкува настоящите насоки, Комисията взема предвид правилата в ОПОР и правилата, уреждащи ЕФМДРА. Следователно, използването на държавна помощ може да бъде оправдано единствено ако съответства на целите на ОПОР.

- (5) ОПОР, чиито цели са определени в член 2 от Регламент (ЕС) № 1380/2013, има за цел, по-специално, да гарантира, че дейностите, свързани с рибарството и аквакултурите, са екологично устойчиви в дългосрочен план и се управляват по начин, който съответства на целите за постигане на икономически и социални ползи и ползи за заетостта, както и за подсигуряване на продоволственото снабдяване. По-специално ОПОР е предназначен за: а) постепенно премахване на изхвърлянето на улов съобразно особеностите на всеки отделен случай и като се отчитат най-добрите налични научни становища, посредством избягване и намаляване, доколкото е възможно, на нежелания улов и постепенно осигуряване на разтоварването на сушата на улова; б) когато е необходимо, използване по най-добрия начин на нежелания улов, без да се създава пазар за този улов, който е под минималния референтен размер за опазване; в) осигуряване на условия за икономическа жизнеспособност и конкурентоспособност на риболовната и рибопереработвателната промишленост, както и на свързаните с риболова дейности на сушата; г) осигуряване на мерки за адаптиране на риболовния капацитет на флотите към нивата на възможностите за риболов съгласно член 2, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1380/2013 с цел поддържането на икономически жизнеспособни флотове без прекомерна експлоатация на морските биологични ресурси; д) насърчаване на развитието на устойчиви дейности в областта на аквакултурите в Съюза с цел да се допринесе за продоволственото снабдяване, продоволствената сигурност и заетостта; е) принос за осигуряването на приемлив жизнен стандарт на лицата, които зависят от риболовните дейности, като се вземат предвид крайбрежният риболов и социално-икономическите аспекти; ж) принос за осигуряването на ефективен и прозрачен вътрешен пазар за продуктите от риболов и аквакултури и принос за осигуряването на условия на равнопоставеност за продуктите от риболов и аквакултури, предлагани на пазара в Съюза; з) отчитане на интересите както на потребителите, така и на производителите; и) насърчаване на дейностите, свързани с крайбрежния риболов, като се отчитат социално-икономическите аспекти; й) съгласуваност със законодателството на Съюза в областта на околната среда,

²

Регламент (ЕС) 2021/1139 на Европейския парламент и на Съвета от 7 юли 2021 г. за създаване на Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури и за изменение на Регламент (ЕС) 2017/1004 (ОВ L 247, 13.7.2021 г., стр. 1).

и по-специално с целта за постигане на добро състояние на околната среда до 2020 г. съгласно член 1, параграф 1 от Директива 2008/56/ЕО на Европейския парламент и на Съвета³, както и с други политики на Съюза. Като цяло, в съответствие с целите на ОПОР, държавната помощ не следва да води до увеличаване на риболовния капацитет на риболовния флот, прекомерен риболов или изместване на риболовното усилие, което би могло да доведе до такъв прекомерен улов.

- (6) В общата структура на ЕФМДРА подпомагането обхваща интервенции, които допринасят за постигането на целите на ОПОР, определени в член 2 от Регламент (ЕС) № 1380/2013. За тази цел ЕФМДРА определя четири приоритета за подкрепа и определя конкретни цели, които следва да бъдат преследвани с дадена интервенция. Съгласно член 3 от Регламент (ЕС) 2021/1139 приоритетите на ЕФМДРА са: i) насърчаване на устойчивото рибарство и възстановяването и опазването на водните биологични ресурси (приоритет 1); и ii) насърчаване на устойчиви дейности в областта на аквакултурите, преработката и предлагането на пазара на продукти от риболов и аквакултури, като по този начин се допринася за продоволствената сигурност в Съюза (приоритет 2). Конкретните цели по приоритет 1 са следните: а) укрепване на икономически, социално и екологично устойчиви риболовни дейности; б) повишаване на енергийната ефективност и намаляване на емисиите на CO₂ чрез подмяна или обновяване на двигателите на риболовните кораби; в) насърчаване на адаптирането на риболовния капацитет към възможностите за риболов в случай на окончателно преустановяване на риболовния капацитет и допринасяне за постигането на справедлив жизнен стандарт в случай на временно преустановяване на риболовните дейности; г) укрепване на ефективния контрол и правоприлагането в областта на рибарството, включително борбата срещу незаконния, недеклариран и нерегулиран (ННН) риболов, както и надеждни данни за вземане на решения, основани на знанието; д) насърчаване на условия на равнопоставеност за продуктите от риболов и аквакултури от най-отдалечените региони; и е) принос за защитата и възстановяването на водното биологично разнообразие и на водните екосистеми. Конкретните цели по приоритет 2 са следните: а) насърчаване на устойчивите дейности, свързани с аквакултурите, по-специално чрез укрепване на конкурентоспособността на производството на аквакултури, като същевременно се гарантира, че дейностите са екологично устойчиви в дългосрочен план; и б) насърчаване на предлагането на пазара, качеството и добавената стойност на продуктите от риболов и аквакултури, както и преработването на тези продукти.
- (7) През 2019 г. Комисията извърши оценка на Насоките за държавната помощ за сектора на рибарството и аквакултурите⁴, която показва, че като цяло рамката за държавната помощ за сектора на рибарството и аквакултурите е ефективна, свежда до минимум нарушаването на конкуренцията и въздействието върху търговията, увеличава прозрачността, съгласуваността и правната сигурност и допринася за постигането на целите на ОПОР⁵.

³ Директива 2008/56/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г. за създаване на рамка за действие на Общността в областта на политиката за морска среда (Рамкова директива за морска стратегия) (ОВ L 164, 25.6.2008 г., стр. 19).

⁴ ОВ С 217, 2.7.2015 г., стр. 1.

⁵ [Препратка към SWD]

Необходими са обаче някои целенасочени корекции за развитието на икономическите дейности в областта на рибарството и аквакултурите с цел правилата за държавна помощ в този сектор да бъдат уеднаквени с ЕФМДРА и с хоризонталните правила за контрол на държавната помощ, както и за да се вземат предвид свързаните политики, произтичащи от Европейския зелен пакт, в рамките на сравнителния тест⁶ (част I, раздел 3.2.6).

Глава 2.

2. ПРИЛОЖНО ПОЛЕ, ЗАДЪЛЖЕНИЕ ЗА УВЕДОМЯВАНЕ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

2.1. Приложно поле на настоящите насоки и въздействие на ЕФМДРА

2.1.1 Приложно поле

- (8) В настоящите насоки се определят принципите, които Комисията ще прилага, когато оценява дали помощта за сектора на рибарството и аквакултурите може да се счита за съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 2 или член 107, параграф 3 от ДФЕС.
- (9) Настоящите насоки се прилагат за цялата помощ, предоставена на сектора на рибарството и аквакултурите, включително за компонентите на регионалната помощ, които се отнасят до сектора на рибарството и аквакултурите. Те се прилагат и спрямо всяка друга помощ, отпусната на сектора на рибарството и аквакултурите от фондовете на Съюза.
- (10) Настоящите насоки се прилагат за всички предприятия. Пазарната неефективност по принцип засяга в по-малка степен големите предприятия, отколкото малките и средните предприятия (МСП). Освен това е вероятно големите предприятия в сектора на рибарството и аквакултурите да са значими участници на пазара и съответно в конкретни случаи помощта, предоставяна на големи предприятия може особено силно да наруши конкуренцията и търговията на вътрешния пазар. Тъй като помощта за големите предприятия в сектора на рибарството и аквакултурите може да причини нарушения на конкуренцията, правилата за държавните помощи за големи предприятия в настоящите насоки са хармонизирани с общите правила за държавни помощи и подлежат на оценка по общите принципи на оценяване, определени в част I, глава 3 от настоящите насоки.
- (11) Предприятията в затруднено положение са изключени от приложното поле на настоящите насоки, освен ако се прилага изключение, посочено в настоящата точка. Комисията е на мнение, че когато дадено предприятие е затруднено финансово и е застрашено самото му съществуване, то не може да се смята за подходящ проводник за насърчаване на изпълнението на други цели на публичната политика, докато не бъде възстановена неговата жизнеспособност. Поради това, когато бенефициер на помощта се счита за предприятие във финансово затруднение по смисъла на точка 30, буква р) от настоящите насоки, помощта ще бъде оценявана в съответствие с Насоките

за държавна помощ за оздравяване и реструктуриране на нефинансови предприятия в затруднено положение⁷. Принципът за непредоставяне на държавна помощ на предприятия във финансово затруднение обаче не се прилага за компенсаторната помощ за щети, причинени от природни бедствия и други извънредни събития, посочени в част II, глава 1, раздел 1.1 от настоящите насоки, която е съвместима с вътрешния пазар съгласно член 107, параграф 2, буква б) от ДФЕС. Ако финансовото затруднение на предприятие, извършващо дейност в сектора на рибарството и аквакултурите, е причинено от рисковите събития, посочени в част II, глава 1, раздел 1.2 или раздел 1.3 от настоящите насоки, или от защитени животни, посочени в член 46 от Регламент (ЕС) XX [NEW FIBER]⁸, помощ може да бъде предоставена в съответствие с настоящите насоки и тя може да е съвместима с вътрешния пазар съгласно член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС. От съображения за опазване на общественото здраве и при наличие на извънредна ситуация, икономическото положение на предприятието не следва да се взема предвид по отношение на помощта за предотвратяване, контрол и изкореняване на болести по животните в аквакултурите съгласно част II, глава 1, раздел 1.3 от настоящите насоки.

- (12) Когато оценява помощ, отпусната на предприятие, което не е изпълнило разпореждане за възстановяване вследствие на предходно решение на Комисията, с което помощта се обявява за неправомерна и несъвместима с вътрешния пазар, Комисията ще вземе предвид сумата на все още невъзстановената помощ⁹. Това не се отнася за помощта за възстановяване на щетите, причинени от природни бедствия или други извънредни събития съгласно член 107, параграф 2, буква б) от Договора (част II, глава 1, раздел 1.1 от настоящите насоки).

2.1.2 Помощ за други мерки

- (13) Когато помощта не отговаря на нито един от видовете помощ, посочени в част II, глави 1 и 2, и част I, глава 2, раздел 2.2. и 2.3 от настоящите насоки, тя по принцип не е съвместима с вътрешния пазар. Ако държава членка все пак възнамерява да предостави такава помощ или предостави такава помощ, Комисията ще я оцени за всеки отделен случай пряко въз основа на член 107, параграф 3 от ДФЕС, като взема предвид правилата, предвидени в членове 107, 108 и 109 от ДФЕС, и по аналогия — настоящите насоки. Държавите членки трябва недвусмислено да докажат, че помощта спазва принципите, изложени в част I, глава 3 от настоящите насоки. Комисията ще одобрява такава помощ само ако положителният принос за развитие на сектора ясно превишава риска от нарушаване на конкуренцията на вътрешния пазар и търговията между държавите членки.

⁷ ОВ С 249, 31.7.2014 г., стр. 1.

⁸ Регламент на Комисията .../... за обявяване на някои категории помощи за предприятия, които произвеждат, преработват и предлагат на пазара продукти от риболов и аквакултури, за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз [препратка към ОВ].

⁹ В тази връзка вж. съединени дела T-244/93 и T-486/93, *TWD Textilwerke Deggendorf GmbH/Комисия*, ECLI:EU:T:1995:160.

2.1.3 Ефектът от Регламент (ЕС) 2021/1139

- (14) В член 42 от ДФЕС е предвидено, че главата от ДФЕС, посветена на правилата за конкуренцията, включваща правилата за държавната помощ, се прилага по отношение на производството и търговията със селскостопански продукти, което включва продукти от сектора на рибарството и аквакултурите единствено до степента, определена от Европейския парламент и Съвета.
- (15) В член 10, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/1139 се посочва, че членове 107, 108 и 109 от ДФЕС се прилагат спрямо помощи, предоставени от държавите членки на предприятия от сектора на рибарството и аквакултурите. В член 10, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/1139 обаче се предвижда изключение от това общо правило, съгласно което членове 107, 108 и 109 от ДФЕС не се прилагат за плащания, извършени от държавите членки съгласно Регламент (ЕС) 2021/1139 и попадащи в приложното поле на член 42 от ДФЕС. Съгласно член 10, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/1139 членове 107, 108 и 109 от ДФЕС се прилагат, ако в националните разпоредби се предвижда публично финансиране по отношение на сектора на рибарството и аквакултурите, което надхвърля разпоредбите на Регламент (ЕС) 2021/1139. В този случай правилата за държавна помощ (членове 107, 108 и 109 от ДФЕС) се прилагат за това публично финансиране като цяло. Поради това правилата за държавна помощ се прилагат а) в рамките на Регламента за ЕФМДРА за i) всяко публично финансиране, което надхвърля разпоредбите на Регламент (ЕС) 2021/1139, и ii) плащанията по Регламент (ЕС) 2021/1139, които попадат извън сектора на рибарството и аквакултурите по смисъла на член 42 от ДФЕС; и б) за национални плащания, извършени извън Регламент (ЕС) 2021/1139.
- (16) ЕФМДРА се основава на опростена структура без предварително да се определят твърде императивни мерки и подробни правила за допустимост на равнището на Съюза. Вместо това по всеки един от приоритетите са описани широкообхватни специфични цели. Поради това държавите членки следва да посочат в своите програми най-подходящите средства за постигане на приоритетите на ЕФМДРА. Редица мерки, определени от държавите членки в тези програми със споделено управление, могат да бъдат подкрепени съгласно правилата, определени в Регламент (ЕС) 2021/1139 и в Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета¹⁰.
- (17) Някои плащания, извършени от държавите членки съгласно Регламент (ЕС) 2021/1139, може да не представляват плащания за сектора на рибарството и аквакултурите, тъй като те могат да попаднат извън приложното поле на член 42 от ДФЕС. Такъв може да бъде случаят например с някои плащания във връзка с операции по членове 14, 23, 25, 29, 30, 31, 32, 33 и 34 от Регламент (ЕС) 2021/1139.

¹⁰ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

- (18) Плащанията съгласно Регламент (ЕС) 2021/1139, които попадат извън сектора на рибарството и аквакултурите, са предмет на правилата за държавна помощ по ДФЕС. Когато тези плащания представляват държавна помощ, те следва да бъдат оценявани съгласно съответните инструменти за държавна помощ.
- (19) Настоящите насоки не се прилагат спрямо помощи, отпуснати като допълнително финансиране за компенсация, посочени в членове 24, 35, 36 и 37 от Регламент (ЕС) 2021/1139. Когато държавите членки предоставят допълнително финансиране за компенсацията на допълнителните разходи, направени от операторите във връзка с риболова, отглеждането, преработката и предлагането на пазара на определени продукти от риболов и аквакултури от най-отдалечените региони, както е посочено в член 24 от Регламент (ЕС) 2021/1139, държавите членки уведомяват Комисията за държавната помощ, която може да я одобри в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1139 като част от тази компенсация. За такава държавна помощ се счита, че е подадено уведомление по смисъла на член 108, параграф 3, първо изречение от ДФЕС.

2.2. Хоризонтални и други инструменти за помощ, приложими за сектора на рибарството и аквакултурите

- (20) Когато помощта попада в обхвата на някои хоризонтални насоки или други приети от Комисията инструменти, Комисията ще оценява такава помощ въз основа на принципите, изложени в част I, глава 3 от настоящите насоки и съответните раздели на тези хоризонтални и други инструменти за държавна помощ.
- (21) Сред тези хоризонтални насоки и други инструменти са Критериите за анализ на съвместимостта на държавна помощ за обучение, подлежаща на индивидуално уведомяване¹¹, Насоките относно държавните помощи за насърчаване на инвестициите в рисково финансиране¹², Рамката за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации¹³, Насоките относно държавната помощ за опазване на околната среда и за енергетика за периода 2014—2020 г.¹⁴, Насоките относно държавната помощ за оздравяване и реструктуриране на нефинансови предприятия в затруднено положение¹⁵ и Критериите за анализ на съвместимостта на държавната помощ за работници в неравностойно положение и работници с увреждания, подлежаща на индивидуално уведомяване¹⁶.

¹¹ Съобщение на Комисията — Критерии за анализ на съвместимостта на държавна помощ за обучение, подлежаща на индивидуално уведомяване (ОВ С 188, 11.8.2009 г., стр. 1).

¹² Съобщение на Комисията — Насоки относно държавните помощи за насърчаване на инвестициите в рисково финансиране (ОВ С 19, 22.1.2014 г., стр. 4).

¹³ Съобщение на Комисията — Рамка за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации (ОВ С 198, 27.6.2014 г., стр. 1).

¹⁴ ОВ С 200, 28.6.2014 г., стр. 1.

¹⁵ Съобщение от Комисията — Насоки за държавна помощ за оздравяване и реструктуриране на нефинансови предприятия в затруднено положение (ОВ С 249, 31.7.2014 г., стр. 1).

¹⁶ Съобщение на Комисията — Критерии за анализ на съвместимостта на държавна помощ за наемане на работници в неравностойно положение и работници с увреждания, подлежащи на индивидуално уведомяване (ОВ С 188, 11.8.2009 г., стр. 6).

- (22) Насоките за регионалната държавна помощ за периода 2022—2027 г.¹⁷ не се прилагат за сектора на рибарството и аквакултурите, освен когато в този сектор се предоставя държавна помощ като част от хоризонтална схема за регионална оперативна помощ.

2.3. Помощ за категориите мерки, обхванати от регламенти за групово освобождаване

- (23) Когато помощ в полза на МСП или големи предприятия е от същия вид като помощта, попадаща в категория помощ, която може да бъде счетена за съвместима с вътрешния пазар съгласно един от регламентите за груповите освобождавания, посочени в точка 27, буква а), Комисията ще оцени помощта, като вземе предвид общите принципи за оценка, изложени в част I, глава 3 и в настоящия раздел, както и критериите, предвидени за всяка категория помощ, определена в посочените регламенти. Такъв е случаят например с помощта за възстановяване на щетите, причинени от защитени животни, както е посочено в член 46 от Регламент (ЕС) [NEW FIBER].
- (24) Към точка 23 се прилагат следните специфични условия:
- а) помощ от същия вид като помощта, попадаща в категорията помощ за възстановяване на щетите, причинени от природни бедствия, посочена в член 44 от Регламент (ЕС) [NEW FIBER], е съвместима с ДФЕС, ако отговаря на специфичните условия, определени в част II, глава 1, раздел 1.1 от настоящите насоки;
 - б) помощ от същия вид като помощта, попадаща в категорията помощ за възстановяване на щетите, причинени от неблагоприятни метеорологични условия, посочена в член 45 от Регламент (ЕС) [NEW FIBER], е съвместима с ДФЕС, ако отговаря на специфичните условия, определени в част II, глава 1, раздел 1.2 от настоящите насоки.

2.4. Задължение за уведомяване

- (25) Настоящите насоки се прилагат за схемите за помощ и индивидуалните помощи.
- (26) Комисията напомня на всяка държава членка задължението ѝ да изпраща уведомление за своите планове да отпуска нова помощ, както е предвидено в член 108, параграф 3 от ДФЕС и в член 2 от Регламент (ЕС) 2015/1589 на Съвета¹⁸.
- (27) Комисията напомня също на държавите членки случаите, в които не е необходимо да я уведомяват:
- а) помощи, отпуснати в съответствие с един от регламентите за груповите освобождавания, приети въз основа на член 1 от Регламент (ЕС) 2015/1588 на Съвета¹⁹, ако те се прилагат спрямо сектора на рибарството и аквакултурите, и по-конкретно:

¹⁷ Съобщение на Комисията — Насоки за регионална държавна помощ (ОВ С 153, 29.4.2021 г., стр. 1).

¹⁸ Регламент (ЕС) 2015/1589 на Съвета от 13 юли 2015 г. за установяване на подробни правила за прилагането на член 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ОВ L 248, 24.9.2015 г., стр. 9).

¹⁹ Регламент (ЕС) 2015/1588 на Съвета от 13 юли 2015 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към определени категории хоризонтална държавна помощ (ОВ L 248, 24.9.2015 г., стр. 1).

- i) помощ в съответствие с Регламент (ЕС) [NEW FIBER] за обявяване на някои категории помощи за предприятия, осъществяващи дейност в производството, преработката и предлагането на пазара на продукти от риболов и аквакултури за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от ДФЕС; както и
 - ii) помощ за обучение, помощ за достъп на МСП до финансиране, помощ за научноизследователска и развойна дейност, помощ за иновации за МСП и помощ за работещи в неравностойно положение и работещи с увреждания, [помощи под формата на намаления на данъци съгласно Директива 2003/96/ЕО], регионална инвестиционна помощ в най-отдалечените региони, схеми за регионална оперативна помощ, помощ за проекти на оперативните групи на европейските партньорства за иновации (ЕПИ) за селскостопанска производителност и устойчивост, помощ за водени от общностите проекти за местно развитие (ВОМР), помощ за проекти по линия на европейското териториално сътрудничество и помощ за финансови продукти, подпомагани от фонд InvestEU, с изключение на операциите, изброени в член 1, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 717/2014 на Комисията²⁰, които са в съответствие с Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията²¹.
- б) помощ *de minimis* в съответствие с Регламент (ЕС) № 717/2014.
- (28) На държавите членки се напомня, че системата на финансиране, например чрез парафискални налози, е неразделна част от помощта (вж. точки 41—44 от Дело Т-275/11)²².
- (29) Когато схеми за помощ се финансират със специални такси, налагани на някои продукти от риболов или аквакултури независимо от техния произход, и по-специално с парафискални такси, Комисията ще оценява схемата въз основа на принципите, посочени в част I, глава 3, и на условията, определени в настоящия раздел. Само помощ, от която еднакво се ползват местни и вносни продукти, може да се счита за съвместима с вътрешния пазар.

2.5. Определения

- (30) За целите на настоящите насоки се прилагат следните определения:

²⁰ Регламент (ЕС) № 717/2014 на Комисията от 27 юни 2014 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis* в сектора на рибарството и аквакултурите (ОВ L 190, 28.6.2014 г., стр. 45).

²¹ Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. относно деклариране на някои категории помощи за съвместими с общия пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (ОВ L 187, 26.6.2014 г., стр. 1).

²² Дело Т-275/11 *Télévision française 1 (TF1)/Комисия*, ЕУ:Т:2013:535. Вж. също дело C-174/02 *Streekgewest Westelijk Noord-Brabant*, ЕУ:С:2005:10; дело C-526/04, *Laboratoires Boiron*, ЕCLI:ЕУ:С:2006:528; съединени дела C-78/90, C-79/90, C-80/90, C-81/90, C-82/90 и C-83/90 *Compagnie commerciale de l'Ouest/Receveur principal des douanes de La Pallice-Port*, ЕУ:С:1992:118; и дело C-234/99 *Niels Nygård/Svineafgiftsfonden, u Ministeriet for Fødevarer*, ЕУ:С:2002:244.

- а) „помощ“ е всяка мярка, изпълняваща всички критерии, определени в член 107, параграф 1 от ДФЕС;
- б) „помощ *ad hoc*“ е помощ, която не е предоставена въз основа на схема;
- в) „интензитет на помощта“ е брутният размер на безвъзмездна помощ, изразен като процент от допустимите разходи, преди приспадането на данъци или други такси;
- г) „схема за помощ“ е всеки акт, на чиято основа и без да са изисквани последващи мерки за прилагане, индивидуална помощ може да бъде предоставена на предприятия, определени в този акт по принцип и без да са конкретизирани, и всеки акт, въз основа на който помощ, несвързана с отделен проект, може да бъде отпусната на едно или повече предприятия за неопределен период от време и/или в размер, който не е фиксиран;
- д) „дата на предоставяне на помощта“ е датата, на която законовото право на получаване на помощта е предоставено на бенефициера съгласно приложимото национално законодателство;
- е) „план за оценка“ е документ, който съдържа следните минимални елементи: целите на схемата за помощ, които трябва да бъдат оценени; въпросите за оценката; показателите за резултатите; планираната методика при извършването на оценката; изискванията към събирането на данни; предложения график за оценката, включително датата на представяне на окончателния доклад по оценката; описанието на независимия орган, който извършва оценката, или критериите, които ще бъдат използвани за неговото избиране, и вариантите за осигуряване на публичността на оценката;
- ж) „продукти от риболов и аквакултури“ са продуктите, изброени в приложение I към Регламент (ЕС) № 1379/2013 на Европейския парламент и на Съвета²³;
- з) „сектор на рибарството и аквакултурите“ е икономическият сектор, който включва всички дейности по производство, преработка и предлагане на пазара на продукти от риболов или аквакултури;
- и) „брутен еквивалент на безвъзмездна помощ“ е размерът на помощта, ако тя е била предоставена на бенефициера под формата на безвъзмездни средства, преди приспадането на данъци или други такси;
- й) „индивидуална помощ“ е помощ *ad hoc* и помощите, отпуснати на индивидуални бенефициери въз основа на схема за помощ;
- к) „инвазивен чужд вид, който засяга държава членка“ е инвазивен чужд вид съгласно определението в член 3, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета²⁴;

²³ Регламент (ЕС) № 1379/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно общата организация на пазарите на продукти от риболов и аквакултури, за изменение на регламенти (ЕО) № 1184/2006 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 104/2000 на Съвета (ОВ L 354, 28.12.2013 г., стр. 1).

²⁴ Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2014 г. относно предотвратяването и управлението на въвеждането и разпространението на инвазивни чужди видове (ОВ L 317, 4.11.2014 г., стр. 35).

- л) „инвазивен чужд вид, който засяга Съюза“ е инвазивен чужд вид съгласно определението в член 3, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1143/2014;
 - м) „големи предприятия“ са предприятията, които не изпълняват критериите, определени в приложение I към Регламент (ЕС) [NEW FIBER]²⁵;
 - н) „оперативна помощ“ е помощ, която има за цел или води до повишаване на ликвидността на стопанската дейност на дадено предприятие, намалявайки производствените му разходи или подобрявайки неговите приходи, и по-конкретно помощ, която се изчислява единствено на базата на произведеното или пуснатото на пазара количество, цените на продуктите, произведените бройки или средствата на производство;
 - о) „най-отдалечени региони“ са регионите, посочени в член 349 от ДФЕС²⁶;
 - п) „малки и средни предприятия“ (МСП) са предприятията, отговарящи на критериите, посочени в Приложение I към Регламент (ЕС) [NEW FIBER]²⁷;
 - р) „предприятие в затруднено положение“ е предприятие, което отговаря на критериите, определени в Насоките на Комисията за държавните помощи за оздравяване и реструктуриране на нефинансови предприятия в затруднено положение²⁸;
- (31) В допълнение към определенията, изброени в точка 30, трябва да се вземат предвид определенията, съдържащи се в съответните инструменти, изброени в точки (21), (22), (27), буква а) от настоящите насоки, и включените в ОПОР и ЕФМДРА, според случая.

Глава 3

3. ОБЩИ ПРИНЦИПИ ЗА ОЦЕНКА

- (32) Въз основа на член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС Комисията може да счете за съвместима с вътрешния пазар държавна помощ за улесняване развитието на някои икономически дейности или някои икономически области, доколкото тази помощ не засяга по неблагоприятен начин условията на търговия до степен, която противоречи на общия интерес.
- (33) Съответно, за да прецени дали дадена мярка за помощ в сектора на рибарството и аквакултурите може да се счита за съвместима с вътрешния пазар, Комисията ще определи дали мярката за помощ улеснява развитието на определена стопанска дейност (първо условие) и дали тя засяга по неблагоприятен начин условията на търговия до степен, която противоречи на общия интерес (второ условие).
- (34) В тази глава Комисията пояснява как ще извършва оценката на съвместимостта. С нея се установяват общи условия за съвместимост и, когато е приложимо, се определят специфични условия за схемите за помощ и допълнителни условия за индивидуална помощ, които подлежат на задължението за уведомяване.

²⁵ [New FIBER]

²⁶ Гваделупа, Френска Гвиана, Мартиника, Майот, Реюнион, Сен Мартен, Азорските острови, Мадейра и Канарските острови (ОВ С 202, 7.6.2016 г., стр. 195).

²⁷ [New FIBER]

²⁸ Съобщение на Комисията — Насоки за държавна помощ за оздравяване и реструктуриране на нефинансови предприятия в затруднено положение (ОВ С 249, 31.7.2014 г., стр. 1).

- (35) За да извърши оценката, посочена в точка 33, Комисията ще вземе предвид следните аспекти:
- а) първо условие: помощта да улеснява развитието на стопанска дейност:
 - i) идентификация на съответната стопанска дейност (раздел 3.1.1);
 - ii) стимулиращ ефект: помощта трябва да промени поведението на съответното(ите) предприятие(я) по такъв начин, че то(те) да започне(ат) допълнителна дейност, която не би(ха) предприело(и) без помощта или би(ха) я предприело(и), но по ограничен или различен начин (раздел 3.1.2);
 - iii) помощта не противоречи на съответните разпоредби и общи принципи на правото на Съюза (раздел 3.1.3);
 - б) второ условие: помощта не засяга по неблагоприятен начин условията на търговия до степен, която противоречи на общия интерес:
 - i) необходимост от държавна намеса: помощта трябва да доведе до съществено подобрение, което пазарът не е в състояние да постигне самостоятелно, например чрез отстраняването на пазарна неефективност или на проблем пред справедливостта или сближаването, когато е приложимо (раздел 3.2.1);
 - ii) целесъобразност на помощта: предложената помощ трябва да бъде целесъобразен инструмент на политиката, който да улеснява развитието на икономическата дейност (раздел 3.2.2);
 - iii) пропорционалност на помощта (ограничаване на помощта до минимално необходимото): размерът и интензитетът на помощта трябва да бъдат ограничени до необходимия минимум, за да бъдат насърчени допълнителни инвестиции или допълнителна дейност от страна на засегнатото(ите) предприятие(я) (раздел 3.2.3);
 - iv) прозрачност на помощта: държавите членки, Комисията, икономическите оператори и заинтересованите страни трябва да имат лесен достъп до всички актове и до подходящата информация от значение за помощта, отпусната по силата на настоящите насоки (раздел 3.2.4);
 - v) избягване на неоправдани отрицателни последици от помощта за конкуренцията и търговията (раздел 3.5.2);
 - vi) съпоставка между положителните и отрицателните ефекти, които помощта може да има върху конкуренцията и търговията между държавите членки (сравнителен тест) (раздел 3.2.6).
- (36) Общият баланс на определени категории схеми може да бъде обвързан още с изискване за последваща оценка, както е описано в точки (206)—(209). В такива случаи Комисията може да ограничи продължителността на тези схеми (обикновено до четири години или по-малко), с възможност впоследствие да се изпрати повторно уведомление за тяхното продължаване.
- (37) Тези общи критерии за съвместимост се прилагат за всички помощи съгласно настоящите насоки, освен ако не са предвидени дерогации в част I, глава 3, раздели 3.1 и 3.2 от настоящите насоки поради специфични съображения, приложими в сектора на рибарството и аквакултурите.

3.1. Първо условие: помощта да улеснява развитието на стопанска дейност

3.1.1. Подпомагана стопанска дейност

- (38) Въз основа на информацията, предоставена от държавата членка, Комисията ще установи коя стопанска дейност ще бъде подпомогната от мярката, за която е подадено уведомление.
- (39) Държавата членка трябва да докаже, че помощта има за цел да улесни развитието на установената стопанска дейност.
- (40) Комисията счита, че помощ, предоставена в съответствие с част II, глава 1, може да улесни развитието на стопанските дейности в сектора на рибарството и аквакултурите, тъй като без помощ такова развитие може да не се осъществи в същата степен.

Допълнителни условия за помощ, за която се изисква индивидуално уведомление

- (41) Когато отпуска помощ въз основа на схема на инвестиционни проекти, за които се изисква индивидуално уведомление, предоставящият орган трябва да докаже, че избраният проект ще допринесе да бъде постигната целта на схемата и съответно целите на помощта в сектора на рибарството и аквакултурите. За тази цел държавите членки следва да се осланят на информацията от кандидатстващия за помощ, в която той трябва да опише положителните ефекти от инвестицията.

3.1.2. Стимулиращ ефект

- (42) Помощта в сектора на рибарството и аквакултурите може да бъде обявена за съвместима с вътрешния пазар само ако има стимулиращ ефект. Стимулиращият ефект е налице, когато помощта променя поведението на дадено предприятие по такъв начин, че то да започне допълнителна дейност, допринасяща за развитието на даден сектор, която то не би предприело без помощта или би предприело, но по ограничен или различен начин. Помощта обаче не трябва да субсидира разходи за дейност, които едно предприятие неизбежно е щяло да направи, и не трябва да е обезщетение за обичайния предприемачески риск, свързан с всяка стопанска дейност.
- (43) Освен в случаите когато в законодателството на Съюза или в настоящите насоки изрично са предвидени изключения, едностранни мерки за държавна помощ, предназначени само за подобряване на финансовото състояние на предприятия, но които по никакъв начин не допринасят за развитие на сектора на рибарството и аквакултурите, и по-конкретно помощи, предоставени изцяло въз основа на цена, количество, единица продукция или единица средство за производство, се считат за оперативна помощ, която е несъвместима с вътрешния пазар. Освен това, поради самото си естество такива помощи вероятно ще окажат въздействие върху механизмите, регулиращи организацията на вътрешния пазар.
- (44) Оперативната помощ и помощта за улесняване постигането на задължителни стандарти по принцип са несъвместими с вътрешния пазар, освен ако в законодателството на Съюза или в настоящите насоки изрично не са предвидени изключения, както и в други надлежно обосновани случаи.

- (45) Помощта, обхваната от част II, глава 1, и помощта по член 46 [NEW FIBER], посочена в настоящите насоки, следва да се ограничава до подпомагане на предприятия, които извършват дейност в сектора на рибарството и аквакултурите, изправени пред различни трудности, въпреки че са положили разумни усилия да сведат до минимум тези рискове. Държавната помощ не бива да подтиква предприятията да поемат ненужен риск. Предприятията с дейност в сектора на рибарството и аквакултурите трябва сами да поемат отговорността за последиците от неблагоприятен избор на производствени методи или продукти.
- (46) По причините, обяснени в точка 42 по-горе, Комисията счита, че помощта не представлява стимул за бенефициера, когато работата по съответния проект или дейност вече е започнала, преди бенефициерът да подаде заявление за помощ до националните органи.
- (47) Заявлението за помощ трябва да включва най-малко името и големината на предприятието на заявителя, описание на проекта или дейността, включително мястото на изпълнение, начална и крайна дата, размера на търсената помощ за изпълнението и допустимите разходи.
- (48) Освен това големите предприятия трябва да опишат в заявлението варианта без подпомагане, така наречения съпоставителен сценарий или алтернативен вариант на проекта или дейността, и да представят документи, в подкрепа на описания от тях в заявлението съпоставителен сценарий. Това изискване не се прилага за общините, които са автономни местни органи с годишен бюджет под 10 милиона евро и по-малко от 5 000 жители.
- (49) Когато получава заявление, предоставящият орган трябва да извърши проверка на правдоподобността на съпоставителния сценарий и да потвърди, че регионалната помощ притежава необходимия стимулиращ ефект. Съпоставката е правдоподобна, ако отговаря на действителното положение и представя факторите, влияещи на решенията на бенефициера и преобладаващи към момента на решението му в полза на въпросния проект или дейност.
- (50) Чрез дерогация от точки (46)—(47), помощта под формата на данъчни облекчения за МСП се смята, че има стимулиращ ефект, ако със схемата за помощ се създава право на помощ по обективни критерии и без по-нататъшна свобода на действие от страна на държавата членка, и ако въпросната схема е била одобрена и влязла в сила преди да е започнала работата по подпомагания проект или дейност. Последното условие не се прилага в случай на последващи фискални схеми, при условие че дейността вече е била обхваната от предходните схеми под формата на данъчни предимства.
- (51) Помощ от компенсаторно естество, според посоченото в част II, глава 1, раздели 1.1, 1.2 и 1.3, и помощ, която отговаря на условията, определени в част II, глава 2, раздели 2.1 и 2.2, както и помощ за възстановяване на щети, причинени от защитени животни съгласно член 46 [NEW FIBER], не е задължително да има или се счита, че има стимулиращ ефект.

Допълнителни условия за инвестиционна помощ, за която се изисква индивидуално уведомление

- (52) Освен горепосочените изисквания съответно в точки (42) и (45)—(50), за инвестиционна помощ, за която се изисква индивидуално уведомление, държавата членка трябва да предостави недвусмислени доказателства, че помощта действително оказва въздействие върху решението да се инвестира. За целите на обстойната оценка държавата членка трябва да предостави не само информация относно подпомогнатия проект, но и подробно описание на съпоставителния сценарий спрямо случая, при който на бенефициера не се предоставя помощ от никой публичен орган.
- (53) Държавите членки се приканват да представят автентични и официални документи на управителните органи, оценки на риска, включително оценка на специфичните за местоположението рискове, финансови доклади, вътрешни бизнес планове, експертни становища и други проучвания, свързани с оценявания инвестиционен проект. Тези документи трябва да бъдат актуални към процеса на вземане на решения относно инвестицията или нейното местоположение. Документи, съдържащи информация относно прогнози за търсенето, прогнози за разходите, финансови прогнози, документи, представени пред инвестиционен комитет, в които са разработени различни инвестиционни сценарии, или документи, предоставени на финансовите институции, могат да помогнат на държавите членки да докажат стимулиращия ефект.
- (54) В този контекст нивото на рентабилност може да се оцени, като се използват методи, които представляват стандартни практики в разглеждания сектор и които могат да включват методи за изчисляване на нетната настояща стойност (ННС) на проекта²⁹, вътрешната норма на възвръщаемост³⁰ или средната възвръщаемост на вложения капитал. Рентабилността на проекта трябва да се сравни с нормалните норми на възвръщаемост, които бенефициерът очаква от други инвестиционни проекти със сходно естество. Когато нормалната възвръщаемост не е известна, рентабилността на проекта трябва да бъде сравнена с разходите за капитал на предприятието като цяло или с обикновено отчитаната възвръщаемост в съответния сектор.
- (55) Когато не е наличен конкретен съпоставителен сценарий, може да се счете, че има стимулиращ ефект, когато е налице недостиг на средства, т.е. когато инвестиционните разходи надхвърлят нетната настояща стойност (ННС) на очакваните оперативни приходи от инвестицията въз основа на предварителен бизнес план.
- (56) Ако помощта не променя поведението на бенефициера, стимулирайки допълнителни инвестиции, тя няма положително въздействие за развитието на въпросния сектор. Поради това помощта няма да се счита за съвместима с вътрешния пазар, ако стане ясно, че инвестицията би била извършена и без помощта.

²⁹ Нетната настояща стойност (ННС) на проекта е разликата между положителните и отрицателните парични потоци през жизнения цикъл на инвестицията, дисконтирани до текущата им стойност (обикновено спрямо разходите за капитал).

³⁰ Вътрешната норма на възвръщаемост не се основава на счетоводната печалба за дадена година, а е свързана с бъдещите парични потоци, които инвеститорът очаква да получи в рамките на целия жизнен цикъл на инвестицията. Тя се определя като скотовия процент, за който ННС на паричен поток е равна на нула.

3.1.3. Липса на нарушение на съответните разпоредби и общи принципи на правото на Съюза

- (57) Ако мярка за държавна помощ, свързаните с нея условия, включително методът за финансиране, когато този метод представлява неразделна част от мярката, или дейността, която финансира, водят до нарушение на съответното законодателство на Съюза, помощта не може да бъде обявена за съвместима с вътрешния пазар³¹.
- (58) Държавите членки трябва да гарантират, че всеки бенефициер на държавна помощ спазва правилата на ОПОР.
- (59) Заявлението за помощ – или, ако не е необходимо заявление, еквивалентният акт – трябва да се счита за недопустимо, ако компетентният орган по член 11, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/1139 е установил, че съответният оператор е извършил едно или повече от нарушенията или престъпленията, посочени в този параграф, или измама, както е посочено в член 11, параграф 3 от същия регламент. Прилагат се периодите на недопустимост, определени в делегираните актове, приети въз основа на член 11, параграф 4 от посочения регламент. Този принцип не се прилага спрямо помощи, които отговарят на специфичните условия, определени в част II, глава 1, раздели 1.1, 1.2 и 1.3 от настоящите насоки.
- (60) След като подаде заявление за помощ – или, ако не е необходимо заявление, еквивалентния акт – всяко предприятие трябва да продължи да спазва правилата на ОПОР през целия период на осъществяване на проекта и за период от пет години след последното плащане на бенефициера. Мерките за помощ трябва да предвиждат изрично, че по време на тези периоди бенефициерът или бенефициерите трябва да спазват правилата на ОПОР. Ако компетентният орган установи, че бенефициерът е извършил едно или повече от нарушенията, посочени в член 11, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/1139, по време на тези периоди и следователно вече не отговаря на условията за кандидатстване за помощ, той трябва да възстанови помощта. Този принцип не се прилага спрямо помощи, които отговарят на специфичните условия, определени в част II, глава 1, раздели 1.1 от настоящите насоки.
- (61) Няма да се отпуска помощ за дейности, които отговарят на недопустимите операции, в съответствие с член 13 от Регламент (ЕС) 2021/1139, освен ако в настоящите насоки не е посочено друго.

3.2. Второ условие: помощта не засяга по неблагоприятен начин условията на търговия до степен, която противоречи на общия интерес

- (62) Според член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС за съвместима с общия пазар може да се счита помощ, предназначена да улесни развитието на някои стопански дейности или на някои икономически региони, но само „когато тази помощ не засяга по неблагоприятен начин условията на търговия до степен, която противоречи на общия интерес“.

³¹ Вж. например дело C-156/98, *Германия/Комисия*, EU:C:2000:467, точка 78; дело C-333/07, *Société Régie Networks/Rhône-Alpes Bourgogne*, EU:C:2008:764, точки 94—116; дело C-594/18 P, *Австрия/Комисия*, EU:C:2020:742, точка 44; и C-67/09 P, *Nuova Agricast/Комисия*, EU:C:2010:607, точка 51.

- (63) В настоящия раздел се определя методът за упражняване на правото на преценка на Комисията, когато тя извършва оценката съгласно второто условие за оценка на съвместимостта, посочено в точка 35, буква б).
- (64) По самото си естество всяка мярка за помощ води до нарушаване на конкуренцията и оказва въздействие върху търговията между държавите членки. За да установи обаче дали нарушаващите конкуренцията ефекти на помощта са ограничени до минимум, Комисията ще провери дали помощта е необходима, целесъобразна, пропорционална и прозрачна.
- (65) След това Комисията ще оцени нарушаващия ефект на въпросната помощ върху конкуренцията и условията на търговия. След това Комисията ще съпостави положителното въздействие от помощта с нейното отрицателно въздействие върху конкуренцията и търговията. Когато положителните ефекти са по-големи от отрицателните, Комисията ще обяви помощта за съвместима с вътрешния пазар.
- (66) Съответствието на помощта с условията в раздели 3.2.1—3.2.6 от настоящата глава трябва да се оценява в специфичния контекст на правилата на ОПОР и тези, уреждащи ЕФМДРА.

3.2.1. Необходимост от държавна намеса

- (67) За да се прецени дали държавна помощ е необходима за постигането на желания резултат, е необходимо първо да се диагностицира проблемът. Държавната помощ трябва да бъде предназначена за ситуации, в които тя може да доведе до съществено развитие, което пазарът не може да постигне, например чрез отстраняване на пазарна неефективност пред подпомаганата дейност или инвестиция.
- (68) При определени условия държавната помощ наистина може да коригира пазарна неефективност, като по този начин допринася за ефективното функциониране на пазарите и за повишаването на конкурентоспособността.
- (69) За целите на настоящите насоки Комисията счита, че пазарът не постига очакваните цели без държавна намеса по отношение на помощта, изпълняваща специфичните условия, определени в част II, глава 1, раздели 1.1, 1.2 и 1.3 и в част II, глава 2, раздел 2.2 и част I, глава 2, раздел 2.3. Следователно такава помощ ще се счита за необходима.

3.2.2 Целесъобразност на помощта

- (70) Предложената помощ трябва да бъде целесъобразен инструмент на политиката, който да улеснява развитието на икономическата дейност. Помощ няма да се счита за съвместима с вътрешния пазар, ако същият положителен принос за постигането на целите на ОПОР може да бъде постигнат с други, нарушаващи в по-малка степен конкуренцията инструменти на политиката или видове помощ. Възможно е други, по-подходящи инструменти, като например регламент, пазарни инструменти, развитието на инфраструктурата и подобряването на бизнес средата да постигнат въпросните цели.

- (71) Комисията счита, че помощ, която спазва специфичните условия, определени в част II, глава 1, раздели 1.1, 1.2 и 1.3 и в част II, глава 2, раздел 2.2 и част I, глава 2, раздел 2.3, е подходящ инструмент на политиката. Мярка за помощ от същия вид като операция, която отговаря на условията за финансиране по Регламент (ЕС) 2021/1139, е подходяща, ако спазва съответните разпоредби на посочения регламент.
- (72) Във всички останали случаи държавата членка трябва да докаже, че не съществува друг, нарушаващ в по-малка степен конкуренцията, инструмент на политиката.

Целесъобразност сред различните форми на помощ

- (73) Помощта може да се предоставя под различни форми. Държавата членка следва обаче да гарантира, че помощта е предоставена под формата с потенциално най-слаб отрицателен ефект върху търговията и конкуренцията.
- (74) Комисията счита, че помощ, предоставена под формата, предвидена в настоящите насоки или в съответната интервенция по линия на ЕФМДРА в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1139, е подходяща форма на помощ.
- (75) Ако помощта е отпусната под форми, които осигуряват пряко финансово предимство (например преки безвъзмездни средства, освобождаване от или намаляване на данъци, социални осигуровки или други задължителни отчисления), държавата членка трябва да докаже защо други потенциално нарушаващи в по-малка степен конкуренцията форми на помощ, като например възстановими аванси или форми на помощ, които се основават на дългови или капиталови инструменти (например нисколихвени заеми или лихвени субсидии, държавни гаранции или друг вид предоставяне на капитал при преференциални условия), са по-малко целесъобразни.
- (76) Оценката на съвместимостта с вътрешния пазар на дадена помощ не засяга приложимите правила за възлагане на обществени поръчки и принципите на прозрачност, откритост и недискриминация в процеса на подбор на доставчик на услуги.

3.2.3. Пропорционалност на помощта

- (77) Помощ в сектора на рибарството и аквакултурите се счита за пропорционална, ако размерът на помощта за всеки бенефициер е ограничен до минимума, необходим за извършване на подпомаганата дейност.

Максимални интензитети на помощта и максимални размери на помощта

- (78) По принцип, за да бъде помощта пропорционална, Комисията е на мнение, че размерът на помощта не бива да надхвърля допустимите разходи.
- (79) С цел да бъдат осигурени предсказуемост и равнопоставеност, в настоящите насоки е предвидено да се прилагат максималните интензитети на помощ.

- (80) Ако допустимите разходи са правилно изчислени и максималният интензитет на помощта или максималният размер на помощта, установени в разделите на част II, глава 1 и глава 2 от настоящите насоки, са спазени, критерият за пропорционалност се счита за спазен.
- (81) При мярка за помощ от същия вид като операция, допустима за финансиране съгласно Регламент (ЕС) 2021/1139, принципът на пропорционалност на помощта се счита за спазен, ако размерът на помощта не надвишава приложимия максимален интензитет на държавна помощ, определен в член 41, параграфи 1—4 и приложение III към Регламент (ЕС) 2021/1139.
- (82) Максималният интензитет на помощта и размерът на помощта трябва да бъдат изчислени от предоставящия орган, когато се предоставя помощта. Допустимите разходи трябва да се подкрепят с документни доказателства, които са ясни, конкретни и актуални. За целите на изчисляването на интензитета или размера на помощта и допустимите разходи, всички използвани данни трябва да се отчитат преди приспадането на данъци и други такси.
- (83) Данъкът върху добавената стойност (ДДС) не е допустим за подпомагане, освен в случаите, когато не подлежи на възстановяване съгласно националното законодателство в областта на ДДС.
- (84) Когато помощта се предоставя под форма, различна от безвъзмездни средства, за размер на помощта се приема брутният еквивалент на безвъзмездна помощ.
- (85) Помощ, предоставяна на няколко части, се сконтира до нейната стойност към момента на предоставянето. Допустимите разходи се сконтират до тяхната стойност към момента на предоставянето. Лихвеният процент, който се използва за сконтиране, е скотовият процент, приложим към датата на предоставяне на помощта.
- (86) Когато помощта се предоставя под формата на данъчни облекчения, сконтирането на отделните траншове помощ се осъществява въз основа на лихвените проценти, приложими към различните моменти, в които данъчното облекчение поражда действие.
- (87) С изключение на част II, глава 1, помощ може да се предоставя в съответствие със следните опростени варианти за разходите:
- а) единични разходи;
 - б) еднократни суми;
 - в) финансиране по единна ставка.
- (88) Размерът на помощта трябва да бъде определен по един от следните начини:
- а) коректен, справедлив и проверим метод на изчисление, който се основава на:
 - i) статистически данни, друга обективна информация или експертна оценка; или
 - ii) проверени данни за минали периоди за отделните бенефициери; или
 - iii) прилагането на обичайните практики за осчетоводяване на разходите на отделните бенефициери;

- б) в съответствие с правилата за прилагането на съответните единични разходи, еднократни суми и единни ставки, прилагани в други политики на Съюза за подобен вид операция.
- (89) Що се отнася до съфинансираните мерки, размерът на допустимите разходи може да бъде изчислен в съответствие с опростените варианти за разходите, определени в Регламент (ЕС) 2021/1060.
- (90) Когато оценява съвместимостта на помощта, Комисията ще взема предвид всяка сключена от бенефициера застраховка или всяка застраховка, която бенефициерът потенциално е можел да сключи. Що се отнася до помощта за компенсиране на загуби, причинени от неблагоприятни метеорологични условия и явления, с цел да се избегне рискът от нарушаване на конкуренцията, помощ при максимален интензитет следва да се предоставя само на предприятие, което не може да се застрахова срещу подобни загуби. Затова, за да се подобри още повече управлението на риска, бенефициерите трябва да бъдат насърчавани да сключват застраховки винаги, когато е възможно.

Допълнителни условия за инвестиционна помощ, за която се изисква индивидуално уведомление, и за инвестиционна помощ за големи предприятия по схеми, за които е подадено уведомление

- (91) Като общо правило, за да се счита, че инвестиционната помощ, за която се изисква индивидуално уведомление, е ограничена до минимум, размерът на помощта трябва да съответства на нетните допълнителни разходи за реализиране на инвестицията в съответния регион в сравнение със съпоставителния сценарий при липса на помощ³², като за таван служат максималните интензитети на помощта. По същия начин в случай на инвестиционна помощ, отпусната на големи предприятия в рамките на подлежащи на уведомяване схеми, държавите членки трябва да гарантират, че размерът на помощта е ограничен до минимума въз основа на подхода на нетните допълнителни разходи, като за таван служат максималните интензитети на помощта.
- (92) Размерът на помощта следва да не надхвърля необходимия минимум, за да бъде проектът достатъчно рентабилен, например тя не бива да води до увеличение на неговата вътрешна норма на възвръщаемост (ВНВ) над нормалните проценти на възвръщаемост, прилагани от предприятието за други сходни инвестиционни проекти, или, ако тези проценти не са налични, до увеличение на неговата ВНВ над разходите за капитал на предприятието като цяло или над обичайната възвръщаемост в съответния сектор.
- (93) За инвестиционни помощи, отпуснати на големи предприятия по схеми, за които е подадено уведомление, държавата членка трябва да гарантира, че размерът на помощта съответства на нетните допълнителни разходи за реализиране на инвестицията в съответния регион в сравнение със съпоставителния сценарий без помощ. Методът, обяснен в точка (92) трябва да бъде използван заедно с максималните интензитети на помощ като горна граница.

³²

При сравняване на съпоставителни сценарии помощта се дисконтира със същия фактор, както при съответния сценарий с инвестиция и съпоставителния сценарий.

- (94) По отношение на инвестиционната помощ, за която се изисква индивидуално уведомление, Комисията ще провери дали размерът на помощта надвишава необходимия минимум, за да стане проектът достатъчно рентабилен, както е предвидено в точка 92. Изчисленията, използвани при анализа на стимулиращия ефект, могат също да се използват за оценка на това дали помощта е пропорционална. Държавата членка трябва да докаже пропорционалността въз основа на документацията, посочена в точка (53).
- (95) Тези допълнителни условия, определени в точки 91—94, не се прилагат за общините, които са автономни местни органи с годишен бюджет под 10 милиона евро и по-малко от 5 000 жители, както е посочено в точка 48 по-горе.

Натрупване на помощ

- (96) Помощ може да бъде предоставяна едновременно по няколко схеми или да бъде натрупвана с помощ *ad hoc*, при условие че общият размер на държавната помощ за дейност или проект не надхвърля интензитета на помощта и размера на помощта, заложен в настоящите насоки.
- (97) Помощ с установими допустими разходи може да се натрупва с друга държавна помощ, доколкото тези помощи се отнасят до различни, установими и приемливи разходи. Помощ с установими допустими разходи може да се натрупва с друга държавна помощ по отношение на едни и същи допустими разходи, които се припокриват отчасти или изцяло, само ако това натрупване не води до надхвърляне на най-високия интензитет или размер на помощта, приложим за този вид помощ, съгласно настоящите насоки.
- (98) Помощ без установими допустими разходи съгласно настоящите насоки може да се натрупва с всяка друга мярка за държавна помощ с установими допустими разходи. Помощта без установими допустими разходи може да се натрупва с друга държавна помощ без установими допустими разходи до най-високия общ праг за финансиране, определен в конкретните обстоятелства за всеки отделен случай с настоящите насоки или други насоки за държавните помощи, регламент за групово освобождаване или решение на Комисията.
- (99) Държавна помощ в полза на сектора на рибарството и аквакултурите следва да не се натрупва с плащанията, упоменати в Регламент (ЕС) 2021/1139 за едни и същи допустими разходи, ако в резултат на това натрупване интензитетът на помощта или размерът на помощта превишава стойностите, определени в настоящите насоки.
- (100) Когато финансиране от Съюза, управлявано централно от институциите, агенциите, съвместните предприятия или другите органи на Съюза, което не е пряко или косвено под контрола на държавата членка, е съчетано с държавна помощ, само държавната помощ се взема предвид, за да се установи дали са спазени праговете за уведомяване и максималните интензитети и размери на помощта, при условие че общият размер на публично финансиране, предоставено във връзка със същите допустими разходи, не надхвърля най-благоприятния(те) процент(и) на финансиране, установен(и) в приложимите правила на законодателството на Съюза.

- (101) Помощ, разрешена съгласно настоящите насоки, следва да не се натрупва с никаква помощ *de minimis* за едни и същи допустими разходи, ако това натрупване би довело до интензитет или размер на помощта, надвишаващ определения в настоящите насоки.

3.2.4. Прозрачност

- (102) Държавите членки трябва да гарантират, че следната информация е публикувана в базата данни на Комисията за прозрачност на държавните помощи³³ или на подробен уебсайт за държавна помощ на национално и регионално равнище:
- а) пълния текст на схемата за помощ и разпоредбите за нейното прилагане или правното основание за индивидуална помощ, или електронна препратка към него;
 - б) наименованието(ята) на органа(ите), предоставящ(и) помощта;
 - в) самоличността на индивидуалните бенефициери, формата и размера на помощта, отпусната на всеки бенефициер, датата на предоставяне, вида на предприятието (МСП/големи предприятия), региона, в който се намира бенефициерът (по NUTS ниво II) и основния стопански сектор, в който бенефициерът упражнява своята дейност (на равнище група по NACE). Това изискване може да бъде отменено по отношение на индивидуалните помощи, които не надхвърлят прага от 10 000 евро³⁴.
- (103) В случай на схеми за помощ под формата на данъчни предимства, информацията за индивидуалния размер на помощта може да бъде предоставен в следните диапазони (в милиони евро): 0,03—0,5; над 0,5—1; над 1—2; над 2.
- (104) Тази информация трябва да се публикува, след като бъде взето решението за отпускане на помощта, да се съхранява в продължение на най-малко 10 години и да бъде достъпна за широката общественост без ограничения³⁵.
- (105) От съображения за прозрачност държавите членки трябва да докладват и преразглеждат, както се изисква в част III, раздел 4.

³³ Функцията за публично търсене в базата данни за прозрачност на държавните помощи е достъпна на следния уебсайт: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=bg>.

³⁴ Прагът от 10 000 евро съответства на прага за публикуване на информация, определен в член 9 от [NEW FIBER]. Целесъобразно е прагът в посочения регламент и в настоящите насоки да бъде идентичен, за да се гарантира съгласуваност между различните инструменти за държавна помощ, приложими за сектора на рибарството и аквакултурите. С оглед на защитата на личните данни, която може да бъде поставена под въпрос, изискването за публикуване на информация за индивидуалните помощи, надхвърлящи прага от 10 000 евро, е съобразено с преследваната легитимна цел, по-специално що се отнася до прозрачността при използването на публични средства.

³⁵ Тази информация трябва да се публикува в срок от шест месеца от датата на предоставяне на помощта (или за помощ под формата на данъчно предимство — в рамките на една година от датата на данъчната декларация). В случай на неправомерна помощ от държавите членки ще се изисква да осигурят публикуването на тази информация *ex post*, в рамките на не повече от шест месеца, считано от датата на решението на Комисията. Информацията трябва да бъде във формат, който позволява данните да бъдат търсени, извлечани и лесно публикувани в интернет, например във формат CSV или XML.

3.2.5. Неоправдани отрицателни ефекти върху конкуренцията и търговията

- (106) Помощта за сектора на рибарството и аквакултурите може потенциално да причини нарушения на продуктовия пазар. За да бъде помощта съвместима с вътрешния пазар, нейните отрицателни ефекти, изразяващи се в нарушаване на конкуренцията и въздействие върху търговията между държавите членки, трябва да бъдат сведени до минимум или избегнати. Комисията счита, че по принцип, когато помощта отговаря на специфичните условия, определени в част II, глава 1, раздели 1.1, 1.2 и 1.3, част II, глава 2, раздел 2.2 и част I, глава 2, раздел 2.3, отрицателните ефекти върху конкуренцията и търговията са сведени до минимум.
- (107) Държавите членки следва да предоставят доказателства, даващи възможност на Комисията да идентифицира съответния(те) продукт(и) пазар(и), т.е. пазара(ите), засегнат(и) от промяната в поведението на бенефициера на помощта. При оценката на отрицателните ефекти от помощта анализът на нарушаването на конкуренцията ще бъде съсредоточен върху предвидимото въздействие, което помощта ще окаже върху конкуренцията между предприятията в засегнатия(те) продукт(и) пазар(и) ³⁶ в сектора на рибарството и аквакултурите.
- (108) Първо, ако помощта е добре насочена, пропорционална и ограничена по размер до нетните допълнителни разходи, се намалява отрицателното въздействие на помощта и рискът помощите прекомерно да нарушат конкуренцията ще бъде по-ограничен. Второ, Комисията трябва да установи максимални интензитети на помощта или размери на помощта. Целта е да бъде предотвратено използването на държавна помощ за проекти, при които съотношението между размера на помощта и допустимите разходи трябва да се счита за много голямо и особено вероятно да наруши конкуренцията. По принцип колкото по-големи са положителните ефекти, които е вероятно да породят подпомаганият проект, и колкото по-голяма е вероятната необходимост от помощ, толкова по-висока е горната граница на интензитета на помощ.
- (109) Същевременно, дори когато помощта е необходима и пропорционална, тя може да доведе до промяна в действията на бенефициерите, което да наруши конкуренцията. Това е по-вероятно в сектора на рибарството и аквакултурите, който се различава от другите пазари със специфичната си структура, тъй като се характеризира с голям брой участващи малки предприятия. На такива пазари рискът от нарушаване на конкуренцията е голям, дори при помощи в малки размери.
- (110) В определени ситуации отрицателните ефекти очевидно превишават всички положителни ефекти, което означава, че помощта не може да се счита за съвместима с вътрешния пазар. По-специално, съгласно общите принципи

³⁶ Редица пазари могат да бъдат засегнати от помощта, тъй като въздействието ѝ не може да се ограничи само до пазара, който съответства на подпомаганата дейност, а може да се разпростре и към други свързани пазари, които са свързани с този пазар, защото са нагоре по веригата, надолу по веригата или са допълващи, или пък защото бенефициерът вече развива дейност на тях или може да развива дейност в близко бъдеще.

на ДФЕС държавната помощ не може да се счита за съвместима с вътрешния пазар, ако тя е дискриминационна до степен, която не е оправдана от нейния характер на държавна помощ. Както е обяснено в част I, глава 3, раздел 3.1.3, Комисията следователно няма да обяви за съвместима нито една мярка, когато тази мярка или свързаните с нея условия водят до нарушение на съответното право на Съюза. Това важи особено за помощта, при която нейното предоставяне е обвързано със задължението на бенефициера да използва национални продукти или услуги, както и за помощта, ограничаваща възможността бенефициерът да използва резултатите от научните изследвания, развойната дейност и иновациите в други държави членки.

- (111) Комисията няма да разрешава помощи за дейности по износ към трети страни или държави членки, които могат да бъдат пряко свързани с изнасяните количества, нито помощи, зависещи от използването на стоки собствено производство за сметка на вносни стоки, нито помощи за установяване и функциониране на дистрибуторска мрежа или за покриване на други разходи, свързани с дейности по износ. Помощите с цел покриване на разходите по участие в търговски панаири, разходите за проучвания или консултантски услуги, необходими за пускането на нов или на вече съществуващ продукт на нов пазар, принципино не представляват помощи за износ.

Схеми за инвестиционна помощ за преработването и предлагането на пазара на продукти от риболов и аквакултури

- (112) Тъй като инвестиционната помощ за предприятия с дейност в областта на преработването и предлагането на пазара на продукти от риболов и аквакултури и за предприятия с дейност в други сектори, например в сектора на хранително-вкусовата промишленост, има подобна тенденция да оказва нарушаващи ефекти върху конкуренцията и търговията, общите съображения в областта на политиката за конкуренция относно въздействието върху конкуренцията и търговията следва да се прилагат по същия начин и за тези сектори. Следователно условията, описани в точки (113)—(123), трябва да бъдат спазвани по отношение на инвестиционната помощ за преработването и предлагането на пазара на продукти от риболов и аквакултури.
- (113) Схемите за инвестиционна помощ не трябва да водят до значително нарушаване на конкуренцията и търговията. По-специално, дори когато нарушенията могат да се считат за ограничени на индивидуално равнище (при условие че са спазени всички условия за инвестиционната помощ), на кумулативна основа тези схеми все пак могат да доведат до сериозно нарушаване. Тези нарушения могат да засягат продуктови пазари, като създават или задълбочават ситуация на свръхкапацитет или създават, увеличават или поддържат значителната пазарната мощ на някои бенефициери, така че това да се отрази отрицателно на динамичните стимули. Помощта, предоставяна по схеми за инвестиционна помощ, може също да доведе до значителна загуба на икономическа дейност в други области на вътрешния пазар. Когато дадена схема за инвестиционна помощ е насочена изключително към определени сектори, рискът от такова нарушаване е дори по-голям.

- (114) Следователно съответната държава членка трябва да докаже, че всякакви отрицателни ефекти ще бъдат сведени до минимум, отчитайки например големината на съответните проекти, индивидуалните и кумулативните размери на помощта, очакваните бенефициери, както и спецификите на целевите сектори. За да е възможно Комисията да оцени евентуалните отрицателни ефекти, съответната държава членка се призовава да представи оценка на въздействието, ако разполага с такава, както и последващи оценки, извършени за подобни схеми.

Инвестиционна помощ, за която се изисква индивидуално уведомление, за преработването и предлагането на пазара на продукти от риболов и аквакултури

- (115) При оценката на отрицателните ефекти от индивидуалната инвестиционна помощ Комисията набляга особено на отрицателните ефекти, свързани с увеличаването на свръхкапацитета в западащи пазари, предотвратяването на напускането на пазара и понятието „значителна пазарна мощ“. Тези отрицателни ефекти са описани в точки (116)—(123) и трябва да бъдат компенсирани от положителните ефекти от помощта.
- (116) С цел да бъдат установени и оценени потенциалните нарушения на конкуренцията и търговията, държавата членка следва да представи доказателства, които да дадат възможност на Комисията да установи засегнатите продуктови пазари (т.е. продукти, засегнати от промените в поведението на бенефициера на помощта) и да идентифицира засегнатите конкуренти и клиенти/потребители. Съответният продукт типично е продуктът, предмет на инвестиционния проект³⁷. Ако съответният проект засяга междинен продукт или ако значителна част от производството не се реализира на пазара, съответен продукт може да бъде продуктът надолу по веригата. Съответният продуктов пазар включва съответния продукт и неговите заместители, разглеждани като такива от потребителя (поради характеристиките, цената или предназначението на продукта) или от производителя (поради гъвкавостта на производствените съоръжения).
- (117) Комисията прилага различни критерии за оценка на тези потенциални нарушения, като пазарна структура на засегнатия продукт, състояние на пазара (западащ или разрастващ се пазар), процес на подбор на бенефициера на помощта, бариери за навлизане на пазара и излизане от него, продуктова диференциация.
- (118) Когато едно предприятие ползва системно държавна помощ, това може да означава, че то е неспособно да устои на конкуренцията самостоятелно или че извлича неправомерни предимства в сравнение с конкурентите си.
- (119) Комисията разграничава два основни източника на потенциални отрицателни ефекти върху продуктовите пазари:
- а) случаи на значително увеличаване на капацитета, което води до или влошава съществуващо положение на свръхкапацитет, особено на западащ пазар; и
 - б) случаи, в които бенефициерът на помощта разполага със значителна пазарна мощ.

³⁷ При инвестиционни проекти, които включват производството на няколко различни продукта, трябва да бъде оценен всеки отделен продукт.

- (120) За да оцени дали помощта е причина за създаване или поддържане на неефективни пазарни структури, Комисията ще вземе предвид допълнителния производствен капацитет, създаден с проекта, както и това дали пазарът функционира непълноценно.
- (121) Ако въпросният пазар расте, обикновено има по-малко причини за опасения, че помощта ще се отрази отрицателно на динамичните стимули или че неправомерно ще възпрепятства напускането или навлизането на пазара.
- (122) Опасенията са по-сериозни при западащи пазари. Комисията прави разграничение между случаите, за които в дългосрочна перспектива пазарът се намира в спад в структурно отношение (т.е. се свива), и случаите, в които пазарът е в относителен спад (т.е. все още расте, но не надвишава референтния растеж).
- (123) Изоставането на пазара обикновено се измерва спрямо БВП на ЕИП през трите години преди началото на проекта (референтен растеж). Може да се измери и въз основа на прогнозираните темпове на растеж за следващите три до пет години. Като показатели могат да се използват очакваният бъдещ растеж на съответния пазар, свързаните с него очаквани равнища на оползотворяване на капацитета и възможното въздействие на увеличаването на капацитета върху конкурентите, изразяващо се чрез цените и маржовете на печалбата.

3.2.6. Съпоставка на положителните и отрицателните ефекти на помощта (сравнителен тест)

- (124) Комисията оценява дали положителните ефекти от помощта превишават установените отрицателни ефекти върху конкуренцията и условията на търговия. Комисията стига до заключението, че помощта е съвместима с вътрешния пазар, само когато положителните ефекти превишават отрицателните.
- (125) В случаите, когато предложената помощ не е предназначена за преодоляването на добре установена пазарна неефективност по подходящ и пропорционален начин, отрицателните нарушаващи конкуренцията ефекти ще надделеят над положителните ефекти от помощта, поради което Комисията вероятно ще заключи, че предложената помощ е несъвместима с вътрешния пазар.
- (126) При всяка мярка за помощ трябва да се определят целите на ОПОР, за чието постигане тя допринася, и ясно да се покаже как мярката ще допринесе за постигането на тези цели, без това да влияе отрицателно върху другите цели на ОПОР. Целите на ОПОР са определени в член 2 от Регламент (ЕС) № 1380/2013 и наред с останалото включват гарантирането на това, че дейностите, свързани с риболова и аквакултурите, са екологично устойчиви в дългосрочен план и се управляват по начин, който съответства на целите за постигане на икономически и социални ползи и ползи за заетостта и допринася за подsigуряване на продоволственото снабдяване (вж. точка (5) от настоящите насоки).
- (127) По принцип, поради положителните ефекти на помощта върху развитието на сектора на рибарството и аквакултурите, Комисията счита, че за помощта, отговаряща на условията, определени в част II, глава 1 и глава 2, раздел 2.2 и част I, глава 2, раздел 2.3, отрицателният ефект върху конкуренцията и търговията между държавите членки е сведен до минимум.

- (128) По отношение на държавната помощ, която се съфинансира по линия на ЕФМДРА или се финансира от бюджета на Съюза, Комисията ще счита, че съответните положителни ефекти са установени.
- (129) Освен това Комисията може също така да вземе предвид, когато е уместно, дали предложената помощ води до други положителни ефекти. Когато тези други положителни ефекти отразяват целите, заложиени в политиките на Съюза, като например Европейския зелен пакт, стратегията „От фермата до трапезата“³⁸, Плана за действие за кръговата икономика³⁹, Стратегията за биологичното разнообразие⁴⁰, Плана за действие на ЕС: „Към нулево замърсяване на въздуха, водата и почвата“⁴¹, Стратегията за адаптация към изменението на климата⁴², енергийната ефективност и инициативата относно съобщението „Изграждане на цифровото бъдеще на Европа“⁴³, тогава може да се предположи, че предложената помощ, съобразена с тези политики на Съюза, има такива по-широки положителни ефекти.
- (130) Когато помощта се предоставя в полза на инвестиции, Комисията ще обърне особено внимание на това дали дейността се квалифицира като екологично устойчива съгласно определението в член 3 от Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁴, включително спазването на принципа за ненанасяне на значителни вреди.

³⁸ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: Стратегия „От фермата до трапезата“ за справедлива, здравословна и екологосъобразна продоволствена система (COM/2020/381 final).

³⁹ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Нов план за действие относно кръговата икономика. За по-чиста и по-конкурентоспособна Европа“ (COM/2020/98 final).

⁴⁰ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Стратегия на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г. Да осигурим полагащото се място на природата в нашия живот“ (COM/2020/380 final).

⁴¹ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Път към здравословна планета за всички — План за действие на ЕС: „Към нулево замърсяване на въздуха, водата и почвата“ (COM/2021/400 final).

⁴² Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: „Стратегия на ЕС за адаптация към изменението на климата“ (COM/2013/0216 final).

⁴³ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Изграждане на цифровото бъдеще на Европа“ (COM/2020/67 final).

⁴⁴ Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 г. за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 (OJ L 198, 22.6.2020 г., стр. 13).

ЧАСТ II

КАТЕГОРИИ ПОМОЩИ

Глава 1

ПОМОЩ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКОВЕ И КРИЗИ

1.1. Помощ за възстановяване на щети, причинени от природни бедствия или други извънредни събития

- (131) Комисията ще счита помощта за възстановяване на щети, причинени от природни бедствия и други извънредни събития, за съвместима с вътрешния пазар съгласно член 107, параграф 2, буква б) от ДФЕС, ако е в съответствие с принципите, изложени в част I, глава 3, и специфичните условия, посочени в настоящия раздел.
- (132) „Природно бедствие“ и „извънредно събитие“, посочени в член 107, параграф 2, буква б) от ДФЕС, представляват изключения от общата забрана за държавна помощ в рамките на вътрешния пазар, установена в член 107, параграф 1 от ДФЕС. Поради тази причина Комисията нееднократно е постановявала, че тези понятия трябва да се тълкуват ограничително. Това бе потвърдено от Съда на Европейския съюз⁴⁵.
- (133) Към момента в областта на държавните помощи в сектора на рибарството и аквакултурите Комисията е приела, че изключително силните бури и наводненията, по-специално наводненията, предизвикани от излизането на реки и езера от техните корита, могат да представляват природни бедствия. Освен това в съответствие с Регламент (ЕС) № [NEW FIBER] е възможно да се освободят групово следните видове природни бедствия: земетресения, лавини, свлачища, наводнения, смерчове, урагани, вулканични изригвания и естествено възникнали горски пожари.
- (134) Следните събития са примери за извънредни събития, признати от Комисията в случаи извън сектора на рибарството и аквакултурите: война, вътрешни безредици, стачки, с някои резерви и в зависимост от мащаба им, големи промишлени и ядрени аварии, и пожари, нанесли мащабни щети. Избухването на епидемия по животните или появата на вредители по растенията не представляват като цяло извънредни събития. В някои специфични случаи по отношение на сектора на рибарството и аквакултурите обаче Комисията е приела масовото разпространение на нов вид болест по животните като извънредно събитие.
- (135) Комисията ще продължи да оценява предложенията за предоставяне на помощ в съответствие с член 107, параграф 2, буква б) от ДФЕС за всеки отделен случай с оглед на предишната си практика в тази област.
- (136) Помощта съгласно настоящия раздел трябва да отговаря допълнително на следните условия:
- а) компетентният орган на държавата членка официално е признал характера на събитието като природно бедствие или извънредно събитие; както и
 - б) налице е пряка причинно-следствена връзка между природното бедствие или извънредното събитие и щетите, понесени от предприятието.

⁴⁵

Вж. Решение C-73/03, *Испания/Комисия*, ECLI:EU:C:2004:711, точка 36; и съединени дела C-346/03 и C-529/03, *Giuseppe Atzeni и други*, ECLI:EU:C:2006:130, точка 79.

- (137) Когато е целесъобразно, държавите членки могат предварително да определят критерии, въз основа на които официалното признаване по точка (136), буква а) се счита за предоставено.
- (138) Помощта трябва да се изплаща пряко на съответното предприятие или на група или организация на производители, в която членува предприятието. Ако помощта се изплаща на група или организация на производители, нейният размер не трябва да надвишава размера на помощта, на чиито критерии за отпускане отговаря въпросното предприятие.
- (139) Схемите за помощ трябва да бъдат създадени до три години след датата на настъпване на събитието, а помощта трябва да бъде изплатена в рамките на четири години от тази дата. За конкретно природно бедствие или извънредно събитие Комисията ще разрешава помощ, за която е подадено отделно уведомление и която представлява дерогация от това правило, в надлежно обосновани случаи, например поради характера и/или мащаба на събитието или забавеното или продължаващо въздействие на щетите.
- (140) С цел да се подпомогне бързото управление на кризите Комисията ще разрешава предварителни рамкови схеми за помощ с цел компенсиране на щетите от изключително тежки бури, наводнения, земетресения, лавини, свлачища, смерчове, урагани, вулканични изригвания и естествено възникнали горски пожари, стига да бъдат ясно определени условията, при които може да се отпускат помощ. В тези случаи държавите членки трябва да спазват задължението за докладване, определено в точка 218.
- (141) Помощ, предоставена за компенсиране на щети, причинени от други видове природни бедствия, които не са упоменати в точка 133, и за щети, причинени от извънредни събития, трябва да бъде предмет на отделно уведомление до Комисията.
- (142) Допустими са разходите за щети, възникнали като пряко следствие на природно бедствие или извънредно обстоятелство, съгласно оценката на публичен орган, на независим експерт, признат от предоставящия орган, или на застрахователно предприятие.
- (143) Тези щети могат да включват:
- а) материални щети на активи (като например сгради, оборудване, машини, запаси и средства за производство); и
 - б) загуба на доход поради пълното или частично унищожаване на производството на продукти от риболов и аквакултури или на средствата за това производство.
- (144) Щетата трябва да се изчислява на равнището на отделния бенефициер.
- (145) Изчисляването на материалните щети трябва да се основава на разходите за ремонт или икономическата стойност на засегнатия актив преди природното бедствие или извънредното събитие. Те не могат да надхвърлят разходите за ремонт или намалението на справедливата пазарна стойност, причинено от природното бедствие или извънредното събитие, по-специално разликата между стойността на имуществото непосредствено преди и непосредствено след природното бедствие или извънредното събитие.
- (146) Загубата на доходи трябва да се изчислява като се извади:

- а) резултатът от умножението на количеството продукти от риболов и аквакултури, произведено през годината, когато е настъпило природното бедствие или извънредното събитие, или през всяка следваща година, засегната от пълното или частичното унищожаване на средствата за производство, по средната продажна цена, получена през същата година,
от
 - б) резултата от умножаването на средното годишно количество продукти от риболов и аквакултури, произведено през тригодишния период, предхождащ природното бедствие или извънредното събитие, или средното количество за три години, което се базира на петгодишния период, предхождащ природното бедствие или извънредното събитие, като от него се извадят най-високата и най-ниската стойност, по получената средна продажна цена.
- (147) Към тази сума могат да се прибавят други разходи на бенефициера вследствие природното бедствие или извънредното събитие и от нея трябва да се извадят разходите, които не са били извършени вследствие природното бедствие или извънредното събитие, но които бенефициерът е щял да извърши при нормални условия.
- (148) Комисията може да приеме други методи за изчисляване на щетите, при условие че те са представителни, не се основават на необичайно висок добив или улов и не водят до свръхкомпенсиране на който и да е бенефициер.
- (149) Помощта и всички други плащания, получени за компенсиране на щетите, включително плащанията по застрахователни полици, трябва да са ограничени до 100 % от допустимите разходи.

1.2. Помощ за възстановяване на щети, причинени от неблагоприятни метеорологични условия и явления

- (150) Комисията ще счита помощта за възстановяване на щети, причинени от неблагоприятни метеорологични условия и явления, за съвместима с вътрешния пазар съгласно член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС, ако е в съответствие с принципите, изложени в част I, глава 3, и специфичните условия, посочени в настоящия раздел.
- (151) Помощта за възстановяване на щети, причинени от неблагоприятни метеорологични условия или явления, се счита за подходящ инструмент за подпомагане на предприятията да се възстановят от такива щети и за улесняване на развитието на икономически дейности, без да се засягат по неблагоприятен начин условията на търговия до степен, която противоречи на общия интерес, при условие че спазва условията, посочени в настоящия раздел.
- (152) Като изключение от точка 150, Комисията ще оценява помощ от същия вид като помощта, попадаща в категорията помощ за взаимоспомагателни фондове, посочена в член 20 от Регламент (ЕС) [NEW FIBER], в съответствие с част I, раздел 2.3 от настоящите насоки.
- (153) Към момента в областта на държавните помощи в сектора на рибарството и аквакултурите Комисията е приела, че бурите, поривите на вятъра,

причиняващи изключително високи вълни, тежките и продължителните валежи, наводненията и изключително повишените температури на водата през по-дълъг период, може да представляват неблагоприятни метеорологични условия и явления. Освен това в съответствие с Регламент (ЕС) [NEW FIBER] е възможно да се освободят групово следните видове неблагоприятни метеорологични условия: слана, бури, градушка, залежаване, поройни и продължителни дъждове и тежки засушавания.

- (154) Комисията ще продължи да оценява предложенията за предоставяне на помощ за отстраняване на щети, причинени от неблагоприятни метеорологични условия и явления, за всеки отделен случай с оглед на предишната си практика в тази област.
- (155) Помощта съгласно настоящия раздел трябва да отговаря допълнително на следните условия:
 - а) щетите, причинени от неблагоприятни метеорологични условия или явления, трябва да възлизат на повече от 30 % от средния годишен оборот, изчислен въз основа на предходните три календарни години или въз основа на петгодишен период, предхождащ неблагоприятните метеорологични условия или явления, като се изключват най-високият и най-ниският показател;
 - б) трябва да е налице пряка причинно-следствена връзка между неблагоприятните метеорологични условия или явления и щетите, понесени от предприятието;
 - в) в случай на загуби, причинени от неблагоприятни метеорологични условия или явления, които биха могли да бъдат покрити от взаимоспомагателни фондове, финансирани чрез Регламент (ЕС) 2021/1139, държавата членка трябва да обоснове защо възнамерява да предостави помощ, а не финансова компенсация, изплатена чрез такива взаимоспомагателни фондове.
- (156) Помощта трябва да се изплаща пряко на съответното предприятие или на група или организация на производители, в която членува предприятието. Ако помощта се изплаща на група или организация на производители, нейният размер не трябва да надвишава размера на помощта, на чиито критерии за отпускане отговаря въпросното предприятие.
- (157) Схемите за помощ, свързани с неблагоприятни метеорологични условия и явления, трябва да се създадат в срок до три години от датата на настъпване на събитието. Помощта трябва да се изплаща в срок до четири години от посочената дата.
- (158) За да улесни бързото управление на кризи, Комисията ще позволи предварителни рамкови схеми за помощ, които да компенсират щети, причинени от неблагоприятни метеорологични условия и явления, стига да бъдат ясно определени условията, при които може да се отпусне помощ. В тези случаи държавите членки трябва да спазват задължението за докладване, определено в точка 218.
- (159) Помощ, предоставена за компенсиране на щети, причинени от други видове неблагоприятни метеорологични условия и явления, които не са упоменати в точка (153), трябва да бъде предмет на отделно уведомление до Комисията.

- (160) Допустимите разходи са разходите за щетите, възникнали като пряко следствие от неблагоприятните метеорологични условия или явления, оценени от публичен орган, от независим експерт, признат от предоставящия помощта орган, или от застрахователно предприятие.
- (161) Тези щети могат да включват:
- а) материални щети на активи (като например сгради, плавателни съдове, оборудване, машини, запаси и средства за производство); и
 - б) загуба на доход поради пълното или частично унищожаване на производството на продукти от риболов и аквакултури или на средствата за това производство.
- (162) Щетата трябва да се изчислява на равнището на отделния бенефициер.
- (163) В случай на материални щети на активи, щетите трябва да са причинени от загуба в производството, която възлиза на повече от 30 % от средния годишен оборот, изчислен въз основа на предходните три календарни години или въз основа на петгодишен период, предхождащ неблагоприятните метеорологични условия или явления, като се изключват най-високият и най-ниският показател.
- (164) Изчисляването на материалните щети трябва да се основава на разходите за ремонт или икономическата стойност на засегнатия актив преди неблагоприятните метеорологични условия или явления. Те не могат да надхвърлят разходите за ремонт или намалението на справедливата пазарна стойност, причинено от неблагоприятните метеорологични условия или явления, по-специално разликата между стойността на имуществото непосредствено преди и непосредствено след неблагоприятните метеорологични условия или явления.
- (165) Загубата на доходи трябва да се изчислява като се извади:
- а) резултатът от умножението на количеството продукти от риболов и аквакултури, произведено през годината, когато са настъпили неблагоприятните метеорологични условия или явления, или през всяка следваща година, засегната от пълното или частичното унищожаване на средствата за производство, по средната продажна цена, получена през същата година,
от
 - б) резултата от умножаването на средното годишно количество продукти от риболов и аквакултури, произведено през тригодишния период, предхождащ неблагоприятните метеорологични условия или явления, или средното количество за три години, което се базира на петгодишния период, предхождащ неблагоприятните метеорологични условия или явления, като от него се извадят най-високата и най-ниската стойност, по получената средна продажна цена.
- (166) Към тази сума могат да се прибавят други разходи на бенефициера вследствие неблагоприятните метеорологични условия или явления и от нея трябва да се извадят разходите, които не са били извършени вследствие неблагоприятните метеорологични условия или явления, но които бенефициерът е щял да извърши при нормални условия.

- (167) Комисията може да приеме други методи за изчисляване на щетите, при условие че те са представителни, не се основават на необичайно висок добив или улов и не водят до свръхкомпенсиране на който и да е бенефициер.
- (168) Помощта и всички други плащания, получени за компенсиране на щетите, включително плащанията по застрахователни полици, трябва да са ограничени до 100 % от допустимите разходи.

1.3. Помощ за разходите за предотвратяване, контрол и изкореняване на болести по животните в аквакултурите и срещу заразяване с инвазивни чужди видове, които засягат Съюза, и инвазивни чужди видове, които засягат държава членка

- (169) Комисията ще счита помощта за разходите за предотвратяване, контрол и изкореняване на болести по животните в аквакултурите и срещу заразяване с инвазивни чужди видове, които засягат Съюза, и инвазивни чужди видове, които засягат държава членка, за съвместима с вътрешния пазар съгласно член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС, ако е в съответствие с част I, глава 3 и специфичните условия, определени в настоящия раздел.
- (170) Помощта за разходите за предотвратяване, контрол и изкореняване на болести по животните в аквакултурите и срещу заразяване с инвазивни чужди видове, които засягат Съюза, и инвазивни чужди видове, които засягат държава членка, се счита за подходящ инструмент за подпомагане на предприятията да се справят с рисковете, свързани с тези заплахи, и за улесняване на развитието на икономическите дейности, без да се засягат по неблагоприятен начин условията на търговия до степен, която противоречи на общия интерес, при условие че са спазени условията, определени в настоящия раздел.
- (171) Като изключение от точка (169), Комисията ще оценява помощ от същия вид като помощта, попадаща в категорията помощ за здравеопазване и хуманно отношение към животните, посочена в член 39 от Регламент (ЕС) № [NEW FIBER], в съответствие с част I, раздел 2.3 от настоящите насоки.
- (172) Помощ по настоящия раздел може да бъде отпускана само:
 - а) по отношение на болести и заразяване с вредители от инвазивни чужди видове, които засягат Съюза, и инвазивни чужди видове, които засягат държава членка, за които съществуват правила на Съюза или национални правила, независимо дали са установени със закони, подзаконови или административни актове; както и
 - б) като част от:
 - i) публична програма на равнището на Съюза или на национално или регионално равнище за предотвратяване, контрол и изкореняване на болести по животните и срещу заразяване с инвазивни чужди видове; или
 - ii) спешни мерки, наложени от компетентен национален орган; или

iii) мерки за изкореняване или ограничаване на инвазивен чужд вид (който засяга Съюза), прилагани в съответствие с Регламент (ЕС) № 1143/2014.

- (173) Програмите и мерките, посочени в точка 172, буква б), трябва да съдържат описание на съответните мерки за предотвратяване, контрол и изкореняване.
- (174) Помощта не трябва да е свързана с мерки, за които в законодателството на Съюза е предвидено, че разходите по тези мерки са за сметка на бенефициера, освен ако разходите за такива мерки за помощ изцяло се покриват от задължителни такси, наложени върху бенефициерите.
- (175) Помощта трябва да се изплаща пряко на съответното предприятие или на група или организация на производители, в която членува предприятието. Ако помощта се изплаща на група или организация на производители, нейният размер не трябва да надвишава размера на помощта, на чиито критерии за отпускане отговаря въпросното предприятие.
- (176) Не следва да се предоставя индивидуална помощ, когато се установи, че болестта или заразяването с инвазивни чужди видове, които засягат Съюза, или инвазивни чужди видове, които засягат държава членка, са причинени умишлено или поради небрежност от страна на бенефициера.
- (177) По отношение на болестите по животните помощта може да се отпуска за болести по водните животни, изброени в член 5, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/429 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁶ или включени в списъка на болестите по животните съгласно Здравния кодекс за водните животни на Световната организация за здравеопазване на животните⁴⁷, или зоонози по водните животни, изброени в параграф 2 от приложение III към Регламент (ЕС) 2021/690 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁸.
- (178) Помощ може да бъде предоставена и за нововъзникващи болести, които отговарят на условията, изброени в член 6, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2016/429, в случай че:
- а) болестта по животните е причинила щети, надвишаващи праг от най-малко 30 % от средногодишната продукция или доход за предшестващия тригодишен период или от усреднения размер на база три години от предшестващия петгодишен период, като се изключват годините с най-високия и най-ниския показател; както и
 - б) бенефициерите са сключили застраховка или са плащали финансови вноски във взаимоспомагателни фондове, акредитирани в държавата членка, покриващи най-малко 50 % от тяхната средногодишна продукция или свързания с продукцията доход и статистически най-честите болести по животните в съответната държава членка или регион, за които се предоставя застрахователно покритие.

⁴⁶ Регламент (ЕС) 2016/429 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 г. за заразните болести по животните и за изменение и отмяна на определени актове в областта на здравеопазването на животните (Законодателство за здравеопазването на животните) (ОВ L 84, 31.3.2016 г., стр. 1).

⁴⁷ Вж. <https://www.oie.int/en/what-we-do/standards/codes-and-manuals/aquatic-code-online-access/>.

⁴⁸ Регламент (ЕС) 2021/690 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. за създаване на програма за единния пазар, конкурентоспособността на предприятията, включително малките и средните предприятия, областта на растенията, животните, храните и фуражите, и европейска статистика (Програма „Единен пазар“), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 99/2013, (ЕС) № 1287/2013, (ЕС) № 254/2014 и (ЕС) № 652/2014 (ОВ L 153, 3.5.2021 г., стр. 1).

- (179) Схемите за помощ трябва да бъдат създадени в срок до три години от датата на възникване на разходите или щетите, причинени от болестта по животните или заразяването с инвазивни чужди видове, които засягат Съюза, или инвазивни чужди видове, които засягат държавата членка. Помощта трябва да се изплати до четири години след въпросната дата. Тези условия не се прилагат за разходи, направени с превантивна цел, както е посочено в точка 181.
- (180) За да улесни бързото управление на кризи, Комисията ще позволи предварителни рамкови схеми, стига да бъдат ясно определени условията, при които може да се отпуска помощ. В тези случаи държавите членки трябва да спазват задължението за докладване, определено в точка 218.
- (181) Помощта може да покрива следните допустими разходи, включително за превантивни цели:
- а) медицински прегледи, анализи, изследвания и други скринингови мерки;
 - б) закупуване, съхранение, прилагане или дистрибуция на ваксини, лекарства и вещества за лечение на животни;
 - в) закупуване, съхранение, внедряване и разпространение на защитни продукти или оборудване за справяне със заразяването с инвазивни чужди видове, които засягат Съюза, и инвазивни чужди видове, които засягат държава членка
 - г) клането, умъртвяването и унищожаването на животните;
 - д) унищожаването на животински продукти и на продукти, свързани с животни;
 - е) почистването и дезинфекцията на стопанството и оборудването;
 - ж) щетите, причинени от клането, умъртвяването или унищожаването на животни, животински продукти и продукти, свързани с тях.
- (182) Помощта във връзка с допустимите разходи, посочени в точка 181, буква а), трябва да бъде предоставена в натура и трябва да бъде изплатена на доставчика на здравни прегледи, анализи, изследвания и други скринингови мерки.
- (183) В случай на помощ за възстановяване на щети, причинени от болести по животните или от заразяване с инвазивни чужди видове, които засягат Съюза, или инвазивни чужди видове, които засягат държава членка, посочени в точка 181, буква ж), компенсацията трябва да се изчислява само по отношение на следното:
- а) пазарната стойност на животните, които са били заклани или умъртвени или са умрели, или на унищожените продукти:
 - i) в резултат на болестта по животните или заразяването с инвазивни чужди видове, които засягат Съюза, или инвазивни чужди видове, които засягат държава членка;
 - ii) все едно че не са били засегнати от болестта или заразяването с инвазивни чужди видове, които засягат Съюза, или инвазивни чужди видове, които засягат държава членка;

- iii) въз основа на пазарната им стойност непосредствено преди възникването или потвърждаването на съмнение за болестта по животните или заразяването;
 - б) загуба на приходи вследствие на задължителна карантина и трудности да бъде възстановен броят на животните.
- (184) Тази сума трябва да се намали с всички разходи, които не са пряко извършени поради болестта по животните или заразяването с инвазивни чужди видове, които засягат Съюза, или инвазивни чужди видове, които засягат държава членка, но които бенефициерът е щял да извърши при нормални условия, както и с всички приходи от продажбата на продукти, свързани с животните, които са заклани, умъртвени или унищожени с цел предотвратяване или изкореняване.
- (185) В изключителни и надлежно обосновани случаи Комисията може да приеме други разходи, извършени поради болести по животните при аквакултурите или заразяване с инвазивни чужди видове, които засягат Съюза, и инвазивни чужди видове, които засягат държава членка.
- (186) Помощта и всички други плащания, получени от бенефициера, включително плащания по други национални или съюзни мерки, застрахователни полици или взаимоспомагателни фондове, за същите допустими разходи, трябва да са ограничени до 100 % от допустимите разходи.

Глава 2

ПОМОЩ В НАЙ-ОТДАЛЕЧЕНИТЕ РЕГИОНИ

2.1. Оперативна помощ в най-отдалечените региони

- (187) Оперативната помощ в най-отдалечените региони е съвместима с вътрешния пазар съгласно член 107, параграф 3, буква а) от ДФЕС, ако е в съответствие с част I, глава 3, условията, определени в настоящия раздел, и специфичните разпоредби, приложими за тези региони.
- (188) Настоящият раздел се прилага за оперативна помощ в най-отдалечените региони, посочени в член 349 от ДФЕС, която съгласно член 10, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2021/1139 има за цел да облекчи специфичните ограничения в тези региони, дължащи се на тяхната отдалеченост, островен характер, малка площ, труден релеф и климат, икономическа зависимост от малък брой производства, като дълготрайността и съчетаването на тези фактори сериозно ограничават тяхното развитие. При прилагането на настоящия раздел Комисията взема предвид съгласуваността на оперативната помощ с мерките по линия на ЕФМДРА за съответния регион, ако е приложимо, и нейния ефект върху конкуренцията и търговията както в съответните региони, така и в други части на Съюза.
- (189) Помощта съгласно настоящия раздел не трябва да надхвърля необходимото за смекчаване на специфичните ограничения в най-отдалечените региони, произтичащи от тяхната изолираност, островен характер и крайна отдалеченост.

- (190) Допустимите разходи, произтичащи от тези специфични ограничения, трябва да бъдат изчислени в съответствие с критериите, определени в Делегиран регламент (ЕС) 2021/1972 на Комисията⁴⁹.
- (191) За да се избегне свръхкомпенсиране, съответната държава членка трябва да вземе предвид други видове публична интервенция, включително, ако е приложимо, компенсирането на допълнителните разходи, направени от операторите във връзка с риболова, отглеждането, преработването и предлагането на пазара на определени продукти от риболов и аквакултури от най-отдалечените региони, изплащани в съответствие с членове 24 и 35—37 от Регламент (ЕС) 2021/1139.
- (192) Помощта и всички други плащания, получени от бенефициера за същите допустими разходи, трябва да са ограничени до 100 % от допустимите разходи.

2.2. Помощ за обновяване на риболовния флот в най-отдалечените региони

- (193) Комисията ще счита помощта за обновяване на риболовния флот в най-отдалечените региони за съвместима с вътрешния пазар съгласно член 107, параграф 3, буква а) от ДФЕС, ако е в съответствие принципите, изложени в част I, глава 3, условията, определени в настоящия раздел, и специфичните разпоредби, приложими за тези региони.
- (194) Настоящият раздел се прилага за помощ за обновяване на риболовния флот в най-отдалечените региони, посочени в член 349 от ДФЕС, чиято цел е да се покрият разходите, свързани с придобиването на нов риболовен кораб, който ще бъде регистриран в най-отдалечен регион.
- (195) Помощ по настоящия раздел може да бъде отпускана само ако:
 - а) новият риболовен кораб отговаря на правилата на Съюза и националните правила относно хигиената, здравето, безопасността и работните условия при работа на борда на риболовните кораби и характеристиките на риболовните кораби; както и
 - б) към датата на кандидатстване за помощта бенефициерът има основно място на регистрация в най-отдалечения регион, където ще бъде регистриран новият кораб.
- (196) Към датата на предоставяне на помощта последният доклад, изготвен в съответствие с член 22, параграфи 2 и 3 от Регламент (ЕС) № 1380/2013 преди тази дата, трябва да показва, че има баланс между риболовния капацитет и възможностите за риболов в сегмента на флота в най-отдалечения регион, към който ще спада новият кораб („национален доклад“).

⁴⁹ Делегиран регламент (ЕС) 2021/1972 на Комисията от 11 август 2021 г. за допълнение на Регламент (ЕС) 2021/1139 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури и за изменение на Регламент (ЕС) 2017/1004 чрез определяне на критериите за изчисляване на допълнителните разходи на операторите във връзка с риболова, отглеждането, преработването и предлагането на пазара на определени продукти от риболов и аквакултури от най-отдалечените региони (ОВ L 402, 15.11.2021 г., стр. 1).

- (197) Помощ не може да се предоставя, ако националният доклад, и по-специално оценката на баланса, съдържаща се в него, не е изготвен въз основа на биологичните и икономическите показатели, както и на показателите за използването на корабите, определени в общите насоки⁵⁰, посочени в член 22, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1380/2013.
- (198) Следователно, за да бъде отпусната помощ по настоящия раздел, трябва да бъдат изпълнени следните условия:
- а) съответната държава членка трябва да е представила на Комисията националния доклад до 31 май на година N;
 - б) националният доклад трябва да показва, че е налице баланс между риболовния капацитет и възможностите за риболов в сегмента на флота, към който ще спада новият кораб;
 - в) заявленията за помощ, подадени до националните органи между 1 юни на година N и 31 май на година N + 1, трябва да бъдат разгледани спрямо националния доклад за година N; както и
 - г) заключението на националния доклад от година N, и по-специално оценката на баланса, съдържаща се в него, не трябва да са били поставяни под въпрос от Комисията.
- (199) За целите на точка (198), буква г) оценката на баланса, съдържаща се в националния доклад, се счита за поставена под въпрос, ако до 31 март на година N + 1 Комисията изпрати писмо в този смисъл до съответната държава членка въз основа на член 22, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1380/2013. Ако до този срок не бъде издадено такова писмо или в него не се оспорва оценката на баланса, съдържаща се в националния доклад, съответната държава членка може да пристъпи към предоставяне на помощ.
- (200) Съответната държава членка може да отпуска помощ въз основа на националния доклад за година N само до представянето на следващия национален доклад до 31 май на година N + 1.
- (201) Таваните за риболовния капацитет на всяка държава членка и на всеки сегмент на флота в най-отдалечените региони, определени в приложение II към Регламент (ЕС) № 1380/2013, като се отчитат всички възможни намаления на тези тавани съгласно член 22, параграф 6 от посочения регламент, не трябва в нито един момент да бъдат надвишавани. Вписването във флота на нов капацитет, придобит посредством помощ, трябва да се извършва при пълно спазване на тези тавани на капацитета и не трябва да води до положение, при което тези тавани се надвишават.
- (202) Помощта не трябва да се обвързва с придобиване на новия кораб от конкретна корабостроителница.
- (203) Максималният интензитет на помощта не трябва да надхвърля 60 % от общите допустими разходи при кораби с обща дължина под 12 m, 50 % от общите допустими разходи при кораби с обща дължина 12 m или повече, но по-малко от 24 m, и 25 % от общите допустими разходи при кораби с обща дължина 24 m и повече.

⁵⁰

Съобщение на Комисията до Европейския парламент и Съвета — Насоки за анализ на баланса между риболовния капацитет и възможностите за риболов в съответствие с член 22 от Регламент (ЕС) № 1380/2013 на Европейския парламент и на Съвета относно общата политика в областта на рибарството (COM(2014) 545 final).

- (204) Придобитият посредством помощ кораб трябва да остане регистриран в най-отдалечения регион в продължение на поне 15 години от датата на предоставяне на помощта и през това време да разтоварва целия си улов в най-отдалечен регион. Ако това условие не е спазено, помощта трябва да бъде възстановена в размер, пропорционален на периода или степента на неспазването.

ЧАСТ III

ПРОЦЕДУРНИ ВЪПРОСИ

1. Максимална продължителност на схемите за помощ и оценка

- (205) Комисията ще разрешава само схеми за помощ с ограничена продължителност. Схемите за помощ по принцип не трябва да се прилагат за период, надвишаващ седем години.
- (206) Като допълнителна гаранция за това, че нарушенията на конкуренцията и търговията са ограничени, Комисията може да изиска някои схеми да бъдат ограничени във времето (обикновено четири години или по-малко) и да подлежат на последващата оценка, посочена в точка 36. Ще се извършват последващи оценки на схеми, при които потенциалът за нарушаване на конкуренцията е особено голям, т.е. когато съществува риск от значително ограничаване или нарушаване на конкуренцията, ако тяхното прилагане не бъде своевременно подложено на преглед.
- (207) Като се имат предвид целите на последващата оценка и за да не се налага прекомерна тежест върху държавите членки по отношение на помощите с по-малък размер, изискването за последваща оценка се прилага само за схеми за помощ с големи бюджети за помощ, съдържащи нови характеристики, или когато се предвиждат значителни пазарни, технологични или регулаторни промени. Последващата оценка трябва да бъде извършена въз основа на обща методика от експерт, който да е независим от предоставящия помощта орган, и трябва да бъде оповестена публично. Всички държави членки трябва да изпратят заедно със съответната схема за помощ проект на план за оценка, който ще бъде неразделна част от оценката на Комисията на схемата.
- (208) Последващата оценка трябва да бъде представена на Комисията своевременно, за да може тя да оцени възможното удължаване на схемата за помощ, и при всички случаи при изтичането на срока на схемата. При всяка последваща мярка за помощ с подобна цел трябва да се вземат предвид резултатите от последващата оценка.
- (209) В случай на схеми за помощ, изключени от приложното поле на регламент за групово освобождаване само въз основа на техния голям бюджет, Комисията ще оценява тяхната съвместимост с вътрешния пазар единствено въз основа на плана за оценка.

2. Прилагане на насоките

- (210) Комисията ще прилага настоящите насоки при оценката на всички помощи, отпуснати на и след 1 януари 2023 г., независимо от датата на уведомяване.
- (211) Индивидуалните помощи, отпуснати въз основа на одобрена схема за помощ и съобщени на Комисията в изпълнение на задължението за отделно уведомяване за всяка подобна помощ, ще бъдат оценявани въз основа на насоките, които се прилагат спрямо одобрената схема за помощ.
- (212) Отпуснатите неправомерно помощи ще бъдат оценявани въз основа на насоките, които са в сила към момента на предоставяне на помощта. Индивидуалните помощи, отпуснати по неправомерна схема за помощ, ще бъдат оценявани според насоките, които се прилагат за неправомерната схема за помощ към момента, в който индивидуалните помощи са били предоставени.
- (213) Приетите през 2015 г. Насоки за преглед на държавната помощ за рибарството и аквакултурите⁵¹ се отменят и няма да се прилагат след 31 декември 2022 г. с изключение на случаите, посочени в точки 211 и 212.

3. Предложения за подходящи мерки

- (214) Съгласно член 108, параграф 1 от ДФЕС Комисията предлага всяка държава членка да измени своите съществуващи схеми за помощ, за да ги приведе в съответствие с настоящите насоки най-късно до 30 юни 2023 г.
- (215) Комисията приканва всяка държава членка да изрази своето изрично и безусловно съгласие с подходящите мерки, предложени в настоящите насоки, в срок от два месеца от датата на публикуване на настоящите насоки в *Официален вестник на Европейския съюз*.
- (216) Ако дадена държава членка не изрази своето изрично и безусловно съгласие в предвидения срок, Комисията ще приеме, че държавата членка не е съгласна с предложените мерки. В случай че дадена държава членка не приеме предложените мерки, Комисията ще процедира в съответствие с член 23, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2015/1589 на Съвета.

4. Докладване и мониторинг

- (217) Комисията напомня на всяка държава членка задължението ѝ да представя на Комисията годишни доклади, както е предвидено в член 26 от Регламент (ЕС) 2015/1589 на Съвета и в членове 5, 6 и 7 от Регламент (ЕО) № 794/2004 на Комисията⁵².
- (218) Годишният доклад трябва също така да включва метеорологична информация за вида, времето, относителната сила и местоположението на

⁵¹ Съобщение на Комисията — Насоки за преглед на държавната помощ за рибарството и аквакултурите (ОВ С 217, 2.7.2015 г., стр. 1).

⁵² Регламент (ЕО) № 794/2004 на Комисията от 21 април 2004 г. за прилагането от Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета относно определянето на подробни правила за прилагането на член 93 от Договора за създаване на Европейската общност (ОВ L 140, 30.4.2004 г., стр. 1).

събитията съгласно част II, раздели 1.1 и 1.2, както и информация относно болестите по животните и заразяването с чужди инвазивни видове съгласно част II, глава 1, раздел 1.3. Задължението за докладване, посочено в настоящата точка, се отнася само до предварителните рамкови схеми.

- (219) Комисията си запазва правото да изисква допълнителна информация относно съществуващите схеми за помощ за всеки отделен случай, когато това е необходимо, за да може тя да изпълнява задълженията си по силата на член 108, параграф 1 от ДФЕС.
- (220) Всяка държава членка трябва да съхранява подробна документация за всички свои мерки за помощ. Тази документация трябва да съдържа цялата информация, необходима за установяване на изпълнението на посочените в настоящите насоки условия относно — когато е приложимо — допустимостта и интензитета на помощта. Документацията трябва да се съхранява в продължение на десет години от датата на отпускане на помощта и при поискване трябва да бъде предоставена на Комисията.

5. Преразглеждане

- (221) Комисията може да реши да преразгледа или измени настоящите насоки по всяко време, ако това е необходимо по причини, свързани с политиката в областта на конкуренцията, други политики на Съюза, международни ангажименти, развитието на пазара, или по други основателни причини.